

Government of Jammu & Kashmir

FOUNDATIONAL STAGE

Academic Calender-Cum-Syllabus
for the session 2024-25

- **State Council of Educational Research & Training
(SCERT) JK-UT**

Copyright © 2024 by JK-SCERT

All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of noncommercial uses permitted by copyright law.

Published by: JK-SCERT

www.scertjk.online

In case there is any omission, typing/ errors or any other error which might have crept in inadvertently, the same may be brought to the notice via email at assessmentcellscertjk@gmail.com

INTRODUCTION

National Education Policy 2020 envisages shift from rote learning to competency /experiential learning in schooling. The early stages of schooling from classes Foundational, Preparatory and Middle require proper planning and thorough understanding of mechanism for teaching learning process. The structure for scheme of studies and curriculum includes five major subjects viz; Mathematics, Science, English, Hindi/ Urdu & Social Science. English, Hindi/ Urdu & Social Science.

The Syllabus has been designed in order to provide students a broad and balanced understanding of subjects to enable them to communicate effectively, analyze information, take informed decisions, construct their worldview in alignment with constitutional values and move ahead in the direction of becoming productive citizens. The focus of current syllabus is on the development of 21st century skills in settings where each student feels independent, safe and comfortable with their learning. To achieve this aim, it is extremely important that children acquire adequate knowledge and skills in other core areas like Health and Physical Education, Life Skills, Values Education, Art Education, Work Education and other Co-Scholastic areas. The syllabus will help teachers as well as students to plan accordingly for achieving the desired learning competencies.

This Syllabus-cum-academic calendar is in synchronization with the latest instruction manual and other guidelines issued by NCERT, New Delhi and in line with “Student Assessment and Evaluation Scheme (SA&ES)” notified by SCERT JKUT.

Teachers must be aware and make use of all available material resources (blended) - online supporting material /TLM available at DIKSHA, NISHTHA, e-Pathshala, Swayam Prabha, NCERT & SCERT-J&K website for making inclusive education a reality and update themselves for progressive uniformities

CONTENTS OF FOUNDATIONAL STAGE(Class 1st)

S.No	Class	Subjects
1	Class 1st	English
2		Maths
3		Hindi
4		Dogri
5		Urdu
6		Kashmiri
7		Punjabi

Appendix

(i)	Suggestive Calendar of Activities
(ii)	Student Learning Assessment Framework
(iii)	Holistic Progress Card (HPC)

Government of Jammu & Kashmir

Academic Calender-Cum-Syllabus

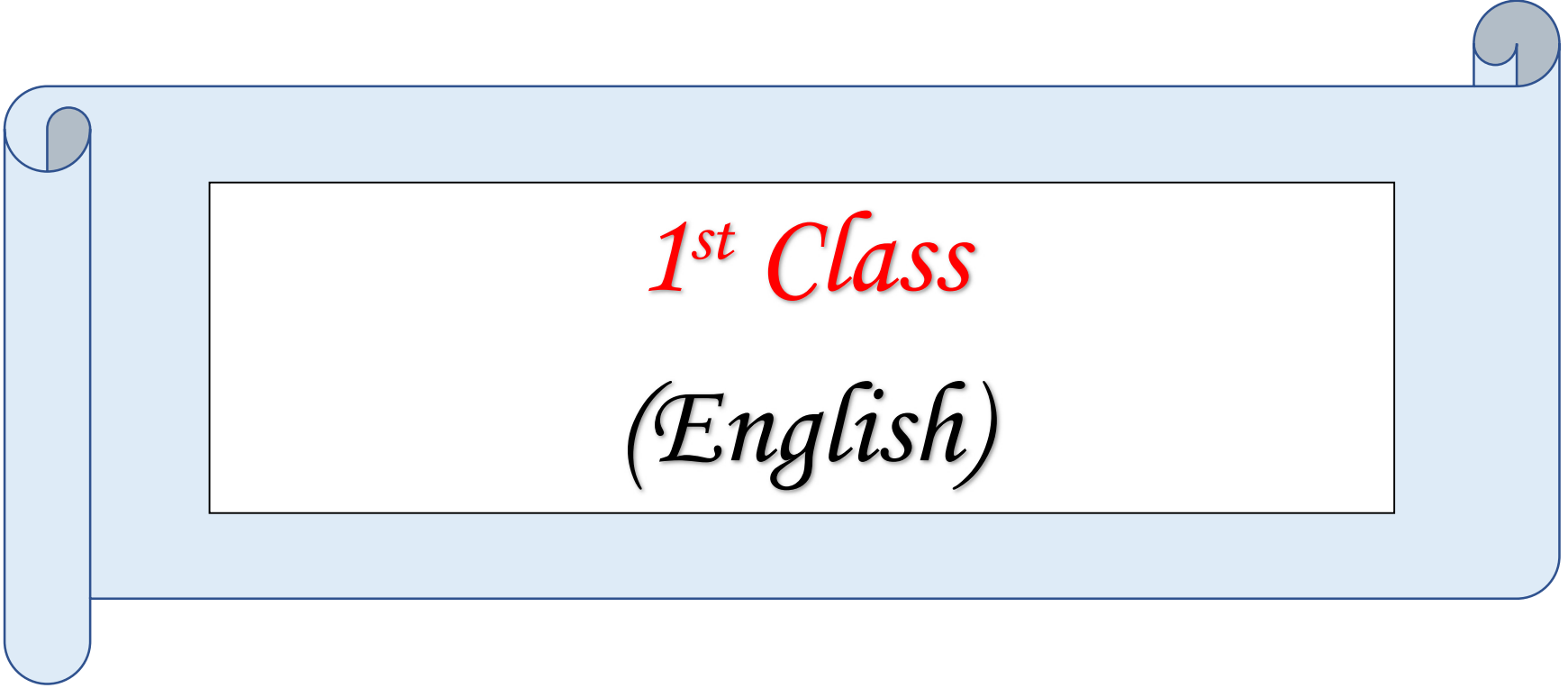
FOUNDATIONAL STAGE

Grade-1st

Session 2024-25

*State Council of Educational Research & Training
(SCERT) JK-UT*

1st Class

(English)

Suggested Pedagogical Processes

The learner may be provided opportunities in pairs or groups/ individually and encouraged to–

- ❖ name common objects such as– man, dog etc. when pictures are shown
- ❖ use familiar and simple words ('bat', 'pen', 'cat') as examples to reproduce the starting sound and letter (/b/, /p/, /k/ etc)
- ❖ develop phonemic awareness through activities focusing on different sounds, emerging from the words in stories and texts
- ❖ sing or recite collectively songs or poems or rhymes with actions
- ❖ listen to stories, and humorous incidents and interact in English or home language
- ❖ ask simple questions like names of characters from the story, incidents that he/she likes in the story, etc. (Ensure clear lip movement
- ❖ for children with hearing impairment to lip read.)
- ❖ draw or scribble pictures and images from the story as preliminary to writing
- ❖ respond in home language or English or sign language or non-verbal expressions what he/she has understood in the story or poem
- ❖ listen to instructions and draws a picture
- ❖ Use greetings like "Good morning", "Thank you" and have polite conversations in English such as "What is your name?", "How are you?" etc.
- ❖ Say 2-3 sentences describing familiar objects and places such as family photographs, shops, parks etc.
- ❖ Give examples of common blend sounds in words like 'brick', 'brother', 'frog', 'friend' etc.

Learning Outcomes

The learner–

- associates words with pictures
- Names familiar objects seen in the pictures
- recognises letters and their sounds A—Z
- differentiates between small and capital letters in print or Braille
- recites poems/rhymes with actions
- draws, scribbles in response to poems and stories
- responds orally (in any language including sign language) to comprehension questions related to stories/poems
- identifies characters and sequence of a story and asks questions about the story
- carries out simple instructions such as 'Shut the door', 'Bring me the book', and such others
- listens to English words, greetings, polite forms of expression, simple sentences, and responds in English or the home language or 'signing' (using sign language)
- listens to instructions and draws a picture
- talks about self /situations/ pictures in English
- uses nouns such as 'boy', 'sun', and prepositions like 'in', 'on', 'under', etc.
- produces words with common blends like "br" "fr" like 'brother', 'frog' etc.
- writes simple words like fan, hen, rat etc.

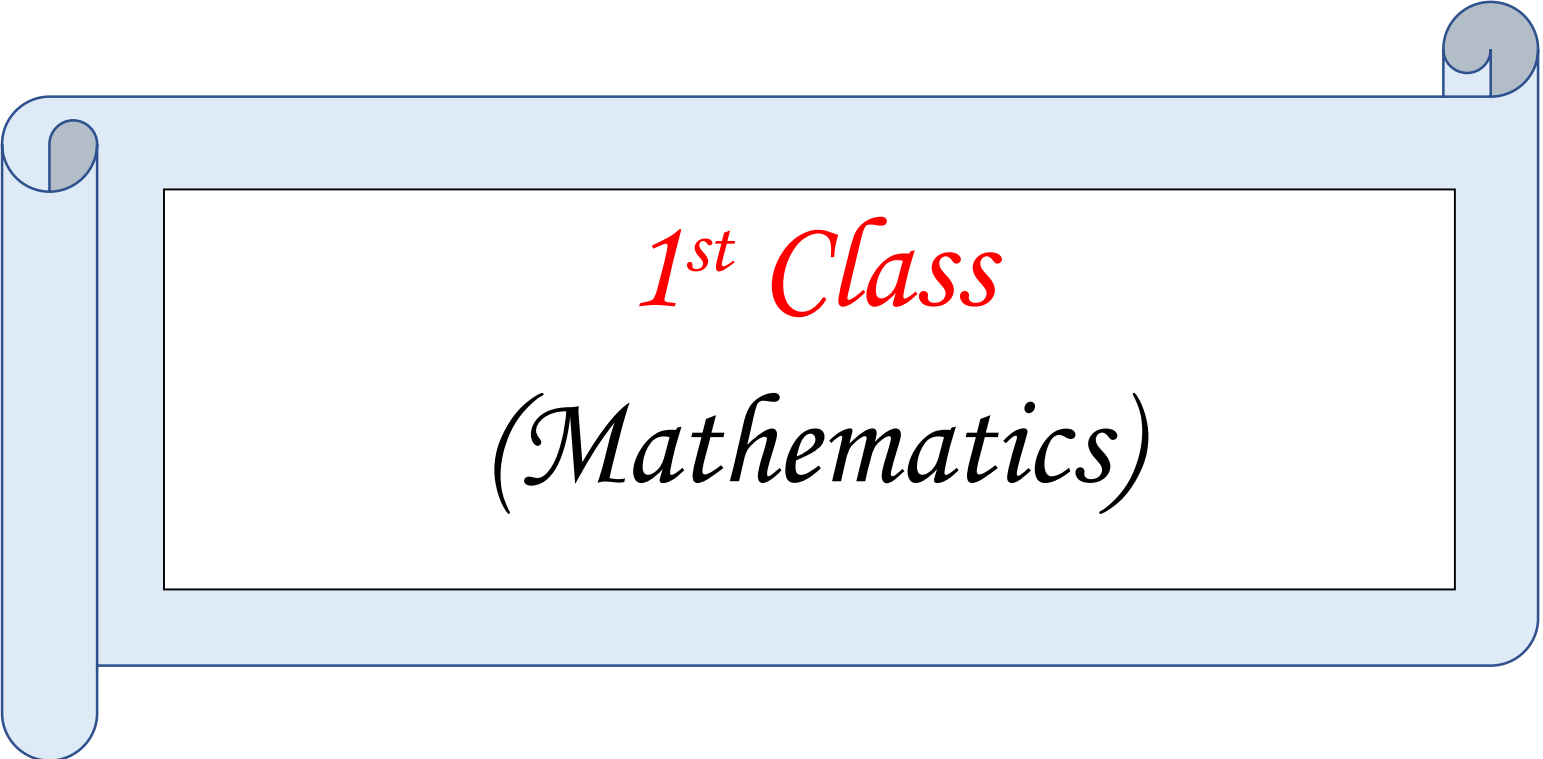
Learning Outcomes (NCERT) with suggestive pedagogical processes Class 1st

Class 1st Academic Calendar cum Syllabus, English				
Time line Month	Name of the Topic	Learning Outcomes	Competencies	Suggested Activities
1	1. Lets have Fun	* ECL 2-4.2 Sings rhymes and phonic songs. * ECL 2-4.2 learn counting with rhymes * Eng113 Use prepositions like in, on, under with different activities * Eng103 Recognises letters and their sounds A to Z * Eng 104 Differentiate between small and capital letter * Eng 105 Recites poems/rhymes with action	* Singing * Listening * Reading * Understanding * Speaking	* Make children Sing rhymes and phonic songs * Learn counting with the help of rhymes. * Recognising different alphabets with phonic songs. * Display the flash cards of different letters and let children read aloud the letter and sound * Make the students to read letters and words
	2. My Body	* ECL 2-4.2 Sings and recites poems. * ECL 2-4.4 Respond orally to questions with the help of pictures. * Eng 103 Recognises letters and their sounds. * ECL 2-4.10 Creates rhyming words based on the available text. * Eng 111 Listens to instructions * Eng105 Recites poems and draws a picture rhymes with action * Eng 109 Carries out Simple instructions	* Conversing * Thinking * Speaking * Drawing * Observing	* Make the students recognise their body parts by singing * Helps students to read sight words. * Let the students label the parts of body. * Draw the outline of your hand and colour it.

2	3. Naina' beautiful world	* Eng 102 Recognises familiar objects seen in the picture. * Eng 112 Talks about self/ situations/pictures in English. * ECL 2-4.7 Connect text with illustrations. * ECL 2-4.4 Respond orally to questions with the help of pictures. * Eng 104 Differentiate between small and capital letters. * Eng101 associates' words with pictures * Eng 108 Identifies characters and sequences of a story and ask questions about the stories	* Speaking * Thinking * Analysing * Understanding * Writing	* Make the students to introduce themselves and their families. * Learners should play roles of different family members. * The students should fill up the words regarding different festivals. Let the students write the small and Capital alphabets.
3	4. Seasons	* ECL 2-4.2 Sings and recites poems. * ECL 2-4.12 Labels the objects * ECL 2-4.4 Responds orally to question related to stories/poems. * Eng105 Recites poems/rhymes with action * Eng 107 Responds orally to comprehension questions related to stories/poems	* Understanding * Listening * Speaking * Creative Thinking * Drawing	* Let children speak about different seasons * Ask the students about different activities done on different seasons * Show the students the seasons chart

4	5. Smiley Seasons	* Eng 102 Name familiar objects seen in picture. * ECL 2-4.2 Sings and recites poems and rhymes and draws pictures. * Eng 104 Differentiates between small and capital letters. * Eng 107 Responds orally to comprehension questions based to stories * Eng110 Listens to English poems instructions and draw a picture * Eng 111 Listens to instructions and draw a picture	* Reading * Speaking * Observing * Thinking	* Let the students match the pics with the relevant season * Arrange an outdoor visit in the park * Take the students outside the classroom and remember what they saw
	6. My Food	* Eng 102 Name familiar fruits and vegetables shown in pictures * Eng 105 Recites poems with action * ECL 2-4.10 Creates rhyming words based on available text * Eng 114 Produces words with common	* Singing * Speaking * Creative thinking * Learning	* Ask the students about the name of fruits, vegetables * Let the students differentiate between healthy and unhealthy food habits
5	7. The food we eat	* Eng 112 Talks about self/situations/pictures in English * ECL 2-4.12 Labels the objects * ECL 2-4.4 Responds orally to questions related to stories/poems. * Eng 111 Listens to instructions and draws a picture.	* Learning * Speaking * Writing * Thinking	* the food from which is healthy/unhealthy * Showing pictures of different foods and matching them * Matching food with their shapes

6	8. Aliza' School	* ECL 2-4.2 Sings and recites poems. * ECL 2-4.10 Rhyming words * Eng 101 Associated words with pictures * Eng 111 Listens to instructions and draw a picture. * Eng 113 Uses nouns such as names * Eng 115 Writing simple words.	* Drawing * Colouring * Speaking * Listening * Singing	* Recognise the things from the picture. * Singing Rhymes
7	9. Life Around Aliza	* ECL 2-4.6 Recognises familiar signs logos and labels in the environment * Eng 111 Listens the instruction and draws a picture * Eng 102 Name familiar objects seen in the picture. * ECL 2-4.4 Responds orally to questions related to story/picture. * Eng 104 Differentiate between small and capital letters. * Eng 106 Draws scribbled in response to poems and stories.	* Observation * Learning * Speaking * Writing * Drawing	* Trip to village * Learning by doing * To teach difference between a zoo and wild life century

1st Class

(Mathematics)

Learning Outcomes (NCERT) with suggestive pedagogical processes, Class 1st

Suggested Pedagogical Processes	Learning Outcomes
The learner may be provided opportunities in pairs/groups/individually and encouraged to — ❖ Observe different contexts and situations from the immediate environment such as things that are inside/outside the classroom. They may be encouraged to use spatial vocabulary/ concepts like top-bottom, on under, inside-outside, above- below, near far, before-after, thin- thick, big-small etc. ❖ Identify and draw the things which are near-far, tall-short, thick-thin, etc. ❖ Handle concrete materials or models and classify them. For example, objects which are round in shape such as chapatti, ball, etc and those which are not round such as pencil box. ❖ Count objects, for instance, students may take out objects up to 9 from a given collection of objects such as picking any 8 leaves /4 beads/6 ice-cream sticks etc, from the given box. ❖ Take out objects up to 20 from a given collection of objects. ❖ Use words like more than, less than or equal to through the strategy of one to one correspondence in objects in two groups ❖ Explore different strategies to add numbers up to 9 like counting on forward and using already known addition facts ❖ Evolve different strategies to subtract numbers up to 9 as for example, recounting after taking out objects from a given collection • use different strategies like aggregation, counting forward, using addition facts, etc. to extend addition up to 20 (sum not exceeding 20) ❖ Develop different strategies of subtraction through taking away objects/ pictures ❖ Count in groups of tens and ones for numbers more than 20 e.g. 38 has 3 groups/bundles of ten each and 8 loose (ones). ❖ Sort objects based on similarities and differences through their sense of touch and observations.	The learner — ➤ MAT101 classifies objects into groups based on a few physical attributes such as shape, size and other observable properties including rolling and sliding recites number names and counts objects up to 20, concretely, pictorially and symbolically ➤ MAT102 works with numbers 1 to 20 – counts objects using numbers 1 to 9 – compares numbers up to 20. For example, tells whether number of girls or number of boys is more in the class ➤ MAT103 applies addition and subtraction of numbers 1 to 20 in daily life – constructs addition facts up to 9 by using concrete objects. For example, to find $3+3$ counts 3 steps forward from 3 and concludes that $3+3=6$ – subtracts numbers using 1 to 9. For example, the child takes out 3 objects from a collection of 9 objects and counts the remaining to conclude $9-3=6$ – solves day-to-day problems related to addition and subtraction of numbers up to 9 ➤ MAT104 recognizes numbers up to 99 and writes numerals ➤ MAT105 describes the physical features of various solids/shapes in her own language. For example- a ball rolls, a box slides etc. ➤ MAT106 estimates and measures short lengths using non uniform units like a finger, hand span, length of a forearm, footsteps, etc. ➤ MAT107 observes, extends and creates patterns of shapes and numbers. For example, arrangement of shapes/ objects/ numbers, etc. - 1,2,3,4,5,... – 1,3,5,..... - 2,4,6,..... - 1,2,3,1,2,... 1,...3,..... ➤ MAT108 collects, records (using pictures/numerals) and interprets simple information by looking at visuals. (For example, in a picture of a garden the

❖ Verbalise the properties of shapes/criterion used by them in sorting/ classifying solids/ shapes. ❖ Use concrete play money for making amounts up to Rs 20. ❖ Finds short lengths in their immediate environment using non uniform units like finger, hand span, length of a forearm, footsteps, etc. ❖ Conduct classroom discussions on learner observations of pattern and allow them to describe in their own language. Let children find what will come next and justify their answer ❖ Observe and collect information from the visuals, contexts/ situations such as number of items.	child looks at different flowers and draws inference that flowers of a certain colour are more). ➤ MAT109 develops the concept of zero. ➤ MAT110 develops the concept of different part of the day, week or months etc in terms of time.
---	--

Class 1st Academic Calendar cum Syllabus, Mathematics

Time line Month	Topic / Content	LO/ Part of LO	Key Areas/ Competency	Suggestive Activities
1	1. Shapes & Space	The learner — ❖ MAT101 Classifies objects into groups based on a few physical attributes such as shape, size and other observable properties. Part of LO's • Demonstrate an understanding of measurement as a process of comparing by i. identifying attributes that can be compared. ii. ordering objects. iii. making statements of comparison. ❖ Understands spatial relationship • inside-outside • Bigger-smaller • Biggest-smallest • Top-bottom • Near-far • Nearest-farthest • On-under • Above-below in given situations • Can identify & sort • Classify the objects on the basis of their shapes. • Observe & differentiate.	❖ Learner begins to search for such shapes in nature, all around them, and as a result, they find much symmetry and develop a sense of aesthetics. ❖ They learn how to approximate various irregular shapes with regular ones which is useful strategy for future. ❖ They begin to associate numbers with concepts such as area, perimeter, and so on and this quantization technique is important. ❖ Classify inside /Outside, • Bigger-smaller • Biggest-smallest • Top-bottom • Nearer-farther • On-under • Above-below • Identifying similar shapes • Identifying rolling sliding objects ❖ Recognize ❖ Classify	The learner may be provided opportunities in pairs /groups/ individually and encouraged to: ➤ Who is Longer Take 9 sheets of white paper and write counting from 1-9 on sheets and give the sheets to nine students and tell them to stand in ascending order and as their increasing heights e.g 1 stands for shortest height and so on... ➤ Who has more water Take few glasses or empty bottles and fill these glasses or bottles with water of different quantity. Now, asks the students to have more & less water. Similarly, we can do many activities for lengths, weight etc. ➤ Sort items by shape Collect items from around the classroom or house, and then sort them by their shapes. This is a fun way for kids to realize that the world around them is full of circles, squares, triangles, and more. ➤ Make Rakhi's of different shapes With the help of different materials available in around school make some Rakhi's of different shapes. ➤ Put together craft stick shapes Join Ice cream sticks or wood craft sticks end to end to form distinct shapes for quick and easy math toys. Write the names of each shape on the sticks for a self-correcting centre activity. ➤ Find shapes in nature

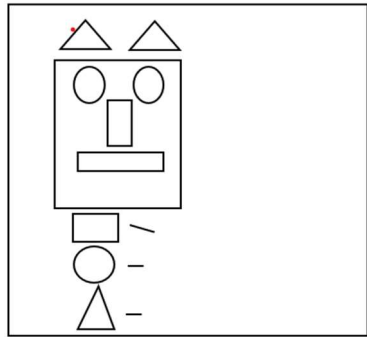
				With the help of small stones or pebbles direct the pupils to form different shapes as like as different shapes founded in the school premises.
	2. Number from One to Nine	❖ MAT102 Works with numbers 1 to 9 – counts objects using numbers 1 to 9 – compares numbers up to 9. For example, tells whether number of girls or number of boys is more in the class. Part of LO's ❖ Count and Recognize numbers 1-9. ❖ Can write the numbers names Backward & Forward counting.	❖ To recognize the numerals. ❖ To know that numbers have an order. ❖ To relate or express numbers to quantities ❖ Recognize ❖ Collaboration	➤ Dice Game This game involves the student's participation. Take one dice and ask the students to roll the dice and then again ask them to tell the same number of body parts like eyes, nose fingers legs etc. Through this activity students can associate the importance of numbers with real life situation. ➤ Number Jumping Game This number jumping game will help your child learn number recognition. It's a super cute game that not only teaches, but gets your child moving. ➤ Counting Activities Many activities can be done with the students pertaining to counting number from 1-9 like counting of stones, counting of trees in the school (if possible), number of rooms, desks, doors, tables etc; whatever available in the school premises. ➤ Throw & win the game This activity is helpful to recognize the counting numbers 1-9. For that take nine paper bowls & write numbers 1-9 on the front part of the bowl and then tell the students one by one to throw the ball according to the number announced by the teacher in the bowl marked numbered 1-9.

2	3. Addition	❖ MAT103 Perform addition of numbers 1 to 20 in daily life – constructs addition facts up to 9 by using concrete objects. ❖ Solves day-to-day problems related to addition of numbers up to 9. Part of LO's • Addition of numbers (1digit numbers) • Addition by counting pictures	❖ Learner will use the targeted academic vocabulary – count, add, more, counting on number, put together, number sentence	➤ Addition with Cloth hanging pins In this activity take hanger with cloth hanging pins of different colours, stick a colour paper in the centre of the hanger with '+' sign written over there. Now throw dice two times and hang the cloth hanging pins on left and right side of the hanger as equal to the numbers appeared on the dice. ➤ Make puzzle on Addition Form some puzzles based on Addition to make classroom teaching interesting, effective and Joyful. ➤ Button Activity First make a shirt by paper folding and then tell the students to stitch buttons of two distinct colours on shirts. Also tell them to count total number of buttons on the same shirt. ➤ Chalk Activity Asking simple questions 2 chalks and 3 chalk make how many, using sticks Pebbles, beads, pencils etc for addition.
	4. Subtraction	❖ MAT103 Applies addition of numbers 1 to 20 in daily life – constructs Subtraction facts up to 9 by using concrete objects. Part of LO's • Solves day-to-day problems related to Subtraction of numbers up to 9.	❖ Learner is able to do Subtraction of 2 numbers ❖ Concept of take away ❖ Problem Solving ❖ Critical thinking	➤ Count the left buttons First make a shirt by paper folding and then tell the students to stitch buttons of one colour on shirts. Also tell them to pick out some buttons out of them and then tell them to count left out buttons of the same shirt. ➤ Paste & Count leafs Take a white sheet and draw a tree also paste some leaf's available in the school. Then one branch of the tree comes down on the ground. Now, ask the students how many leafs left over on same tree.

3	5. Number from Ten to Twenty	❖ MAT102 Works with numbers 1 to 20 – counts objects using numbers 1 to 9 – compares numbers up to 20. For example, tells whether number of girls or number of boys is more in the class. Part of LO's • Understands the formation of numbers correctly. • Understand the concept of before – after, biggest and smallest number.	❖ Number formation till 20. ❖ Numerals and number names till 20. ❖ Creativity and innovation. ❖ Collaboration.	➤ I have This Number who has? Make some cards and write on the card like <u>I have 16 Who has 19</u> and make many more cards in the same pattern and play this game with Students. ➤ Colouring the Numbers Write counting from 1 to 20 on the sheet and tell the students randomly to colour the number say 19. This activity enables the students to recognize the number. ➤ Recognize & Club In this activity Use a giant number chart up to 20 to arrange number cards in order. The children can help you place them on the correct square upon the chart. An easy thing to do is to have children cut apart their own fifties chart and then try to put them back together again like a <u>puzzle</u>. This gives them cutting practice as well as numbers practice. ➤ Guess my number Take a number chart if already have or make a number chart up to 20 and have children work in partners to cover and guess numbers in a “guess my number” game. ➤ Real Object games • 5 juicy mangoes kept in a basket if you pick and eat one. How many will be left. • Use of real objects and pictures to solve problems Using picture puzzles that arrange numbers from smallest to largest or from largest to smallest is great enough for letting children practice ordering and comparing numbers.
---	------------------------------	--	---	---

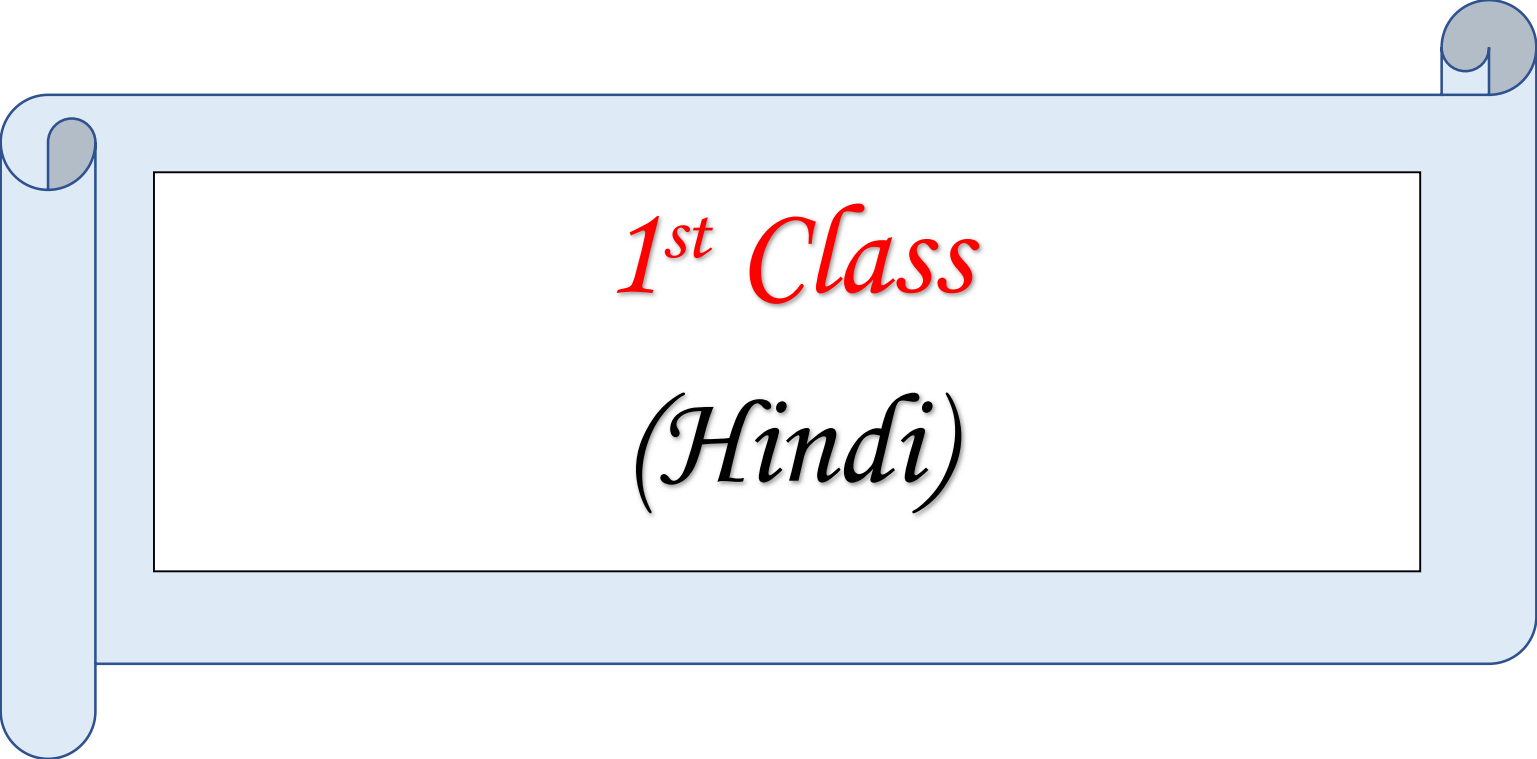
	6. Time	❖ MAT110 Develops the concept of different part of the day, week or months etc in terms of time. Part of LO's • Understands and get familiar with morning, evening, noon and night terms along with yesterday, today and tomorrow. • Attempts to tell the activities of the day in sequence and can distinguish time of events using previous knowledge and real-life experiences. • Understands and knows the days of the week and months of a year.	❖ Learner becomes Familiarizes with morning, noon, afternoon, evening and night terms. ❖ Learns days of a week. ❖ Learns months of a Year. ❖ Forming numbers. ❖ Time related problems solving. ❖ Critical thinking ❖ Creativity and Innovation ❖ Problem Solving ❖ Collaboration	➤ Flash Card Activity Teacher will show flash cards of morning time, noon time, evening time and night time and learner will arrange them in order in which they occur. All the learners will be given chance. Afterwards the teacher will ask learner to draw and colour them in their notebooks. ➤ Solving puzzle-based Activity. Learner will put names of days of week on the caterpillar in proper order.
4	7. Measurement	❖ MAT106 estimates and measures short lengths using non uniform units like a finger, hand span, length of a fore arm, footsteps, etc.	❖ Learner will understand the Concept of • longer-shorter, • Longest- shortest • Taller-shorter • Tallest shortest • Thicker-thinner • Thickest-thinnest • Heavier-lighter • Heaviest-lightest ❖ Concept of length and measures objects using fingers, hand span and pencil. ❖ Collaboration ❖ Creativity & innovation ❖ Analyse sizes.	➤ Measuring with Objects – Make measuring fun by using different items to measure with. Instead of getting a ruler and measuring how long their pencil is, give kids marbles and have them figure out how many marbles long the pencil is. You can also use candy of same length, cubes, blocks, or any other. ➤ Long-distance jump – Mark the floor with masking tape and corresponding distance lengths. Students take long jumps and record their distances. This fun activity will be great for an indoor rainy day to add some fun physical activity while learning. ➤ Measure different lengths/ distances by using uniform but non-standard unit. ➤ Discuss and share the experiences of children while they observe different balances for weighing objects. ➤ Construct their own balances (simple and weight) and compare the weights of different things around them ➤ Comparison Compare the capacity of two or more containers

				➤ Play way Activity. Learner will make pairs with their friends. They will measure some objects using nonstandard units of measurement i.e., hand spans, fingers etc. They'll also compare their results with their respective partners.
	8. Number from Twenty-one to fifty	❖ MAT102 Works with numbers 1 to 50 – counts objects using numbers 1 to 50 – compares numbers up to 50. For example, tells whether number of girls or number of boys is more in the class	❖ Counting 21-50 ❖ Number formation till 50. ❖ Numerals and number names till 50. ❖ Concept of tens and ones. ❖ Problem Solving ❖ Recognize	➤ I have This Number who has? Make some cards and write on the card like <u>I have 26 Who has 29</u> and make more cards in the same pattern and play this game with students. ➤ Colouring the Numbers Write counting from 1 to 50 and tell the students randomly to colour the number say 19. This activity helps the students to recognize the number. ➤ Recognize & Club Use a giant number chart up to 50 to arrange number cards in order. The children can help you to place them on the correct square upon the chart. An easy thing to do is to have children cut apart their own Fifties chart and then try to put them back together again like a puzzle. This gives them cutting practice as well as numbers practice! ➤ Guess my number Take a number chart if already have or make a number chart up to 50 and have children work in partners to cover and guess numbers in a “guess my number” game. Using picture puzzles that arrange numbers from smallest to largest or from largest to smallest is beneficial for letting children practice ordering and comparing numbers.

5	9/ Data Handling	❖ MAT108 collects, records (using pictures/numerals) and interprets simple information by looking at visuals. For example, in a picture of a garden the child looks at different flowers and draws inference that flowers of a certain colour are more.	❖ To count shapes shown in the picture. ❖ To count number of letters in names. ❖ Interpret ❖ Recognize ❖ Collaboration ❖ Critical thinking	➤ Count the Shapes Activity. To count number of shapes from the picture given. ➤ Counting number of letters in their names. ➤ Make groups of same Colour Strips of coloured papers will be given to children and children having same colours will be grouped.
	10. Patterns	❖ MAT107 Observes, extends and creates patterns of shapes and numbers. For example, Arrangement of shapes/ objects/ numbers, etc.	❖ Forming numbers. ❖ Problem solving ability. ❖ Identification of Patterns. ❖ Creating Patterns. ❖ Able to relate patterns in real life situations. ❖ Critical thinking ❖ Collaboration ❖ Problem solving ❖ Reasoning	➤ Patterns of leaf and Stone Collect some leaf's and some small stones or pebbles and put one after one and ask the students to predict what will come next. ➤ Patterns in Nature Show different Patterns in nature like in flowers, leaf's, water waves etc. ➤ Game of Steps Play the game of steps by making the steps with number written over there and tell the students to take step one step, two steps etc. ➤ Dekho or Batao Conduct classroom discussions on learner observations of pattern and allow them to describe in their own language. Let children find what will come next and justify their answer.

6	11. Numbers	❖ MAT104 recognizes numbers up to 99 and writes numerals	❖ Number formation till 99. ❖ Numerals and number names till 99. ❖ Problem solving ability. ❖ Identification ❖ Problem solving ❖ Recognize	➤ I have This Number who has? Make some cards and write on the card like <u>I have 56</u> <u>Who has 29</u> and make many cards in the same pattern and play this game with Students. ➤ Colouring the Numbers Write counting from 1 to 100 and tell the students randomly to colour the number say 56. This activity helps the students to recognize the number. ➤ Recognize & Club In this activity Use a giant numbers chart to arrange number cards in order. The children can help you place them on the correct square upon the chart. An easy thing to do is to have children cut apart their own hundreds chart and then try to put them back together again like a <u>puzzle</u>. This gives them cutting practice as well as numbers practice. ➤ Guess my number Take a number chart if already have or make a number chart and have children work in partners to cover and guess numbers in a “guess my number” game. Using picture puzzles that arrange numbers from smallest to largest or from largest to smallest is beneficial for letting children practice ordering and comparing numbers.
---	-------------	---	---	---

7	12. Money	❖ Demonstration use of numbers in identifying different form of money. ❖ Appreciates and uses the money in day to day buying and selling situations. ❖ Describe ways to find balance of a given amount after the purchase of given rupees.	❖ To know about the Indian currency like Rupee coin. ❖ Estimate the money required and money obtained in balance in buying situations. ❖ Use of money & importance of money in daily life. ❖ Collaboration ❖ Communication	➤ Coin Rubbings –Make coin rubbings by placing coins under paper and using a coloured pencil to produce the image on the paper. Then kids can match actual coins to the rubbings. ➤ Role play activity Role play of short situations – • A role play activity will be organised in the class where two – three children will act as shopkeeper and customers • Children money notes and a situation of objects like toy, books, balloons, toffees etc, will be provided to the students in this way students will understand how to make proper use of money and they will be able and calculate the money.
	13. How many	Part of LO's • Forming number and number names through pictures. • Making question on word problems by using the word how many. • Comparison of smaller and bigger numbers. • Tens and ones in the given number.	❖ Write the number of sticks and other things. ❖ Write number names and numerals ❖ Concept of ones and tens. ❖ Smaller and bigger Number. ❖ Drawing bundles and sticks on the blackboard and writing numerals on the writing board. ❖ Analyze ❖ Problem Solving	➤ Objects will be shown to students and ask them how many objects are there? ➤ Count how many ones and tens are there in the given number. ➤ Comparison of two numbers.

1st Class

(Hindi)

कक्षा - प्रथम (हिंदी)

सीखने-सिखाने की प्रक्रिया	सीखने के प्रतिफल (Learning Outcomes)
सभी शिक्षार्थियों। (भिन्न रूप से सक्षम बच्चों सहित) को व्यक्तिगत, सामूहिक रूप से कार्य करने के अवसर और प्रोत्साहन दिया जाए ताकि उन्हें- अपनी भाषा में अपनी बात कहने, बातचीत करने की भरपूर आज़ादी और अवसर हों। अपनी बात कहने (भाषिक और सांकेतिक माध्यम से) के लिए अवसर एवं प्रोत्साहन हो।	बच्चे- HIN101:- विविध उद्देश्यों के लिए अपनी भाषा अथवा/और स्कूल की भाषा का इस्तेमाल करते हुए बातचीत करते हैं, जैसे- कविता, कहानी सुनाना, जानकारी के लिए प्रश्न पूछना, निजी अनुभवों को साझा करना।
बच्चों द्वारा अपनी भाषा में कही गई बातों को हिंदी भाषा और अन्य भाषाओं (जो भाषाएँ कक्षा में मौजूद हैं या जिन भाषाओं के बच्चे कक्षा में हैं) में दोहराने के अवसर उपलब्ध हों। इससे भाषाओं को कक्षा में समुचित स्थान मिल सकेगा और उनका शब्द-भंडार, अभिव्यक्तियों का भी विकास करने के अवसर मिल सकेंगे	HIN102:- सुनी सामग्री (कहानी, कविता आदि) के बारे में बातचीत करते हैं, अपनी राय देते हैं, प्रश्न पूछते हैं।
कहानी, कविता आदि को बोलकर सुनाने के अवसर हों और उस पर बातचीत करने के अवसर हों।	HIN103:- भाषा में निहित ध्वनियों और शब्दों के साथ खेलने का आनंद लेते हैं जैसे- इन्ना, बिन्ना, तिन्ना।
हिंदी में सुनी गई बात, कविता, खेल-गीत, कहानी आदि को अपने तरीके और अपनी भाषा में कहने-सुनाने के अवसर उपलब्ध हों।	HIN104:- प्रिंट (लिखा या छपा हुआ) और गैर-प्रिंट सामग्री (जैसे, चित्र या अन्य ग्राफिक्स) में अंतर करते हैं।
प्रश्न पूछने एवं अपनी बात जोड़ने के अवसर उपलब्ध हों।	HIN105:- चित्र के सूक्ष्म और प्रत्यक्ष पहलुओं पर बारीक अवलोकन करते हैं।
कक्षा अथवा विद्यालय (पढ़ने का कोना/पुस्तकालय) में स्तरानुसार विभिन्न प्रकार की एवं विभिन्न भाषाओं (बच्चों की अपनी भाषा/एँ, हिंदी आदि) में रोचक सामग्री, जैसे- बाल साहित्य, बाल पत्रिकाएँ, पोस्टर, ऑडियो-वीडियो सामग्री उपलब्ध हो। सामग्री ब्रेल में भी उपलब्ध हो, कमज़ोर दृष्टि वाले बच्चों को ध्यान में रखते हुए कुछ सामग्री बड़े अक्षरों में भी छपी हुई हो।	HIN105:- चित्र में या क्रमवार सजाए चित्रों में घट रही अलग-अलग घटनाओं, गतिविधियों और पात्रों को एक संदर्भ या कहानी के सूत्र में देखकर समझते हैं और सराहना करते हैं।
तरह-तरह की कहानियों, कविताओं को चित्रों के आधार पर अनुमान लगाकर पढ़ने के अवसर उपलब्ध हों।	HIN106:- पढ़ी कहानी, कविताओं आदि में लिपि चिह्नों/शब्दों/वाक्यों आदि को देखकर और उनकी ध्वनियाँ सुनकर, समझकर उनकी पहचान करते हैं।

विभिन्न उद्देश्यों को ध्यान में रखते हुए पढ़ने के विभिन्न आयामों को कक्षा में उचित स्थान देने के आवसर उपलब्ध हों, जैसे- किसी कहानी में किसी जानकारी को खोजना, कहानी में घटी विभिन्न घटनाओं के क्रम को तय करना, उसे अनभव संसार से जोड़कर देख पाना आदि ।	HIN107:- संदर्भ की मदद से आस-पास मौजूद प्रिंट के अर्थ और उद्देश्य का अनुमान लगाते हैं, जैसे- टॉफी के कवर पर लिखे नाम को 'टॉफी', 'लॉलीपॉप' या 'चॉकलेट' बताना।
सूनी, दखी, बातों को अपने तरीके से कागज़ पर उतारने के अवसर हों।	HIN108:- प्रिंट (लिखा या छपा हुआ) में मौजूद अक्षर, शब्द और वाक्य की इकाइयों को पहचानते हैं, जैसे- 'मेरा नाम विमला है।' बताओ, यह कहाँ लिखा हुआ है?/ इसमें 'नाम' कहाँ लिखा हुआ है?/ 'नाम' में 'म' पर अँगुली रखो।
बच्चे अक्षरों की आकृति बनाना शुरू करते हैं भले ही उनके द्वारा बनाए गए अक्षरों में सुघड़ता न हो- इसे कक्षा में स्वीकार किया जाए।	HIN109:- परिचित/अपरिचित लिखित सामग्री (जैसे- मिड-डे मील का चार्ट, अपना नाम, कक्षा का नाम, मनपसंद किताब का शीर्षक आदि) में रुचि दिखाते हैं, बातचीत करते हैं और अर्थ की खोज में विविध प्रकार की युक्तियों का इस्तेमाल करते हैं, जैसे- केवल चित्रों या चित्रों और प्रिंट की मदद से अनुमान लगाना, अक्षर-ध्वनि संबंध का इस्तेमाल करना, शब्दों को पहचानना, पूर्व अनुभवों और जानकारी का इस्तेमाल करते हुए अनुमान लगाना।
बच्चों द्वारा अपनी वर्तनी गढ़ने की प्रवृत्ति को भाषा सीखने की प्रक्रिया का हिस्सा समझा जाए।	HIN110:- हिंदी के वर्णमाला के अक्षरों की आकृति और ध्वनि को पहचानते हैं।
	HIN111:- स्कूल के बाहर और स्कूल के भीतर (पुस्तक कोना/पुस्तकालय से) अपनी पसंद की किताबों को स्वयं चुनते हैं और पढ़ने की कोशिश करते हैं।
	HIN112:- लिखना सीखने की प्रक्रिया के दौरान अपने विकासात्मक स्तर के अनुरूप चित्रों, आड़ी-तिरछी रेखाओं (कीरम-काटे), अक्षर-आकृतियों, स्व-वर्तनी (इंनवेंटिड स्पेलिंग) और स्व-नियंत्रित लेखन (कनवेंशनल राइटिंग) के माध्यम से सुनी हुई और अपने मन की बातों को अपने तरीके से लिखने का प्रयास करते हैं।
	HIN113:- स्वयं बनाए गए चित्रों के नाम लिखते (लेबलिंग) हैं, जैसे- हाथ के बने पंखे का चित्र बनाकर उसके नीचे 'बीजना' (ब्रजभाषा, जो कि बच्चे की घर की भाषा हो सकती है।) लिखना।

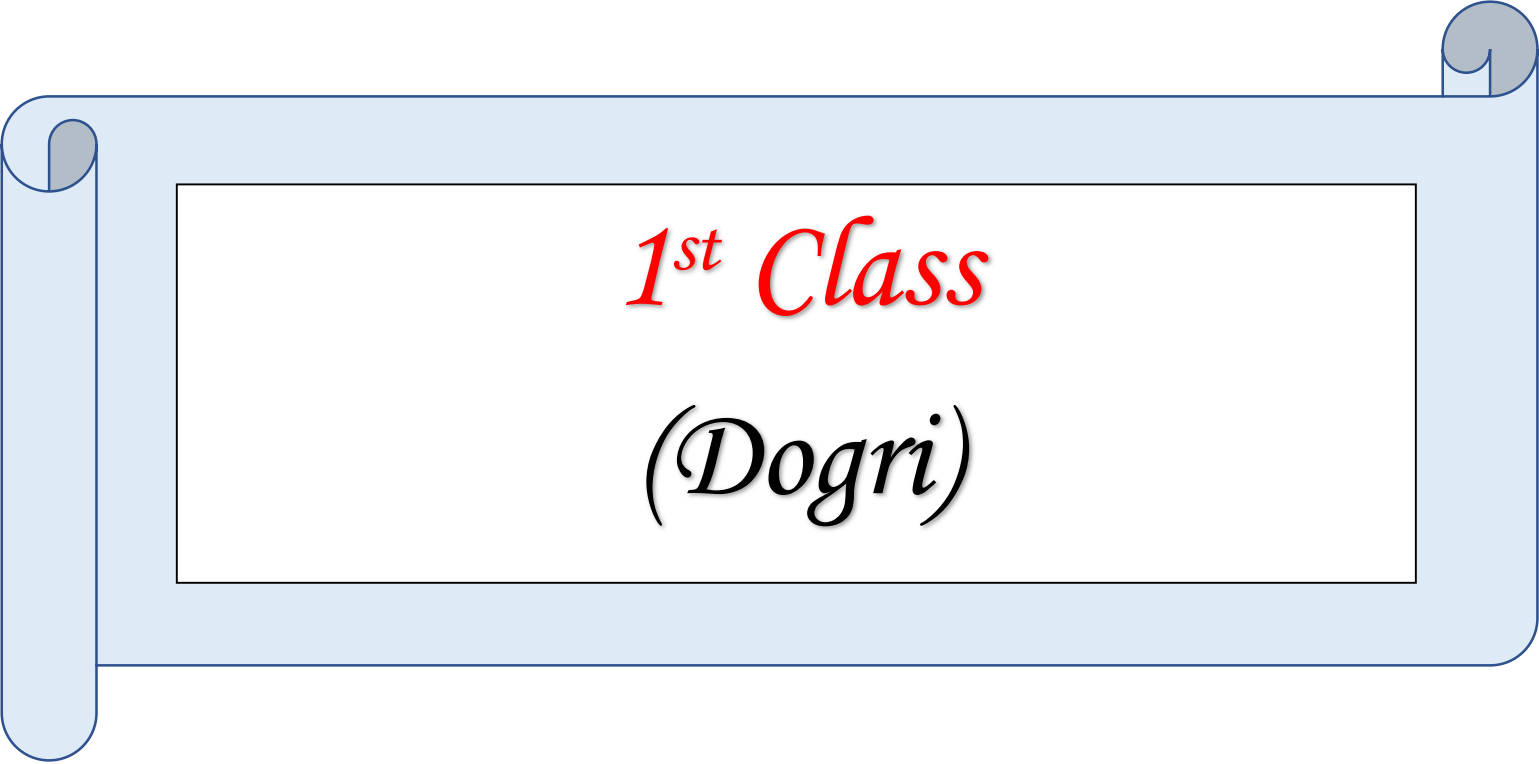
वार्षिक कैलेण्डर २०२४ -२०२५

कक्षा - प्रथम

समय अवधि महीना	विषय/उपविषय	सीखने के परिणाम	योग्यता/ क्षमता	सुझाव गतिविधि
1	वर्णमाला स्वर से अंक तक, अ से अ: तक, दो मौखिक कविताएँ।	बच्चे हिंदी भाषा को सीखने के प्रथम स्तर -वर्णमाला का ज्ञान अर्जित करेंगे।	- चित्रों के द्वारा वर्णमाला के स्वरों से अवगत होंगे। - हिंदी में बातचीत कर पाएंगे।	- अध्यापक खेल खेल में वर्णमाला का ज्ञान देंगे। - स्वर् पढ़ाते समय उनका आदर्श उच्चारण किया जाएगा। - बच्चों से अनुकरण वाचन करवाएंगे।
2	पाठ- 1 से पाठ- 4 व्यंजन क से ज तक। दो वर्णनों का जोड़। पाठ एक से चार तक। वचन बदलो।	- व्यंजन से बनने वाले शब्दों का ज्ञान होगा। - पाठ में आए चित्रों को देख कर अपने दैनिक जीवन से जोड़ पाएंगे। - हिंदी संख्या का ज्ञान।	- व्यंजन का ज्ञान होगा। - प्रत्येक वर्ण से बनने वाले शब्दों का ज्ञान होगा। - हिंदी संख्याओं का ज्ञान होगा।	- अध्यापक गाने के माध्यम से स्वर और व्यंजन का ज्ञान देंगे। - बच्चों को सभी वर्ण सही उच्चारण के साथ बोलने और लिखने के लिए प्रोत्साहित करें। - शिक्षक नाटकीय विधि से बच्चों के साथ उनके परिवार के विषय में बात करें। - शिक्षक बच्चों को समय का महत्व बताये।

3	पाठ- 5 से पाठ-7 अ से अः की मात्रा वाले शब्द, मौखिक कविता(एक)	- मात्राओं से अवगत होंगे। - मात्राओं से निर्मित शब्दों से अवगत होंगे।	- ध्वनियों को सुन कर अक्षरों को लिखने और पहचानने का अभ्यास। - बच्चे एक से दस तक हिंदी में गिनती लिखेंगे। - श्रुतलेख का अभ्यास	- अध्यापक श्यामपट्ट के द्वारा मात्राओं से अवगत करवाएंगे। - अध्यापक अभिनयपूर्वक बच्चों को कविता सुनाए।
4	पाठ-8 से पाठ-10 विलोम शब्द, बच्चे पाठ से संबंधित सरल चित्र बनाएँ। किसी एक पालतू पशु पर पांच पंक्तियाँ लिखें, फलों व सब्जियों के नाम (पांच)।	- पाठ में आए ध्वन्यात्मक शब्दों का ज्ञान होगा। - अलग-अलग वर्णों को जोड़कर सार्थक शब्दों की रचना। - मात्राओं की ध्वनियों का ज्ञान होगा।	- बच्चों के शब्द भंडार में वृद्धि होगी। - घर पर प्रयोग होने वाले फल या सब्जियों के द्वारा बनने वाले शब्दों का ज्ञान प्राप्त करेंगे। - श्रुतलेख का अभ्यास करेंगे।	- अध्यापक बच्चों को फल या सब्जियों को कक्षा में लाने के लिए कह सकते हैं। - पालतू पशु/पक्षी से प्राप्त पदार्थों का ज्ञान दें। - बच्चों से अलग अलग गतिविधियाँ करवाए।
5	पाठ-11 से पाठ-13 तवी नदी पर पांच पंक्तियाँ, रंगों की पहचान तथा रंगों का सही चुनाव, मात्राओं का अभ्यास।	शब्द जोड़ तथा मात्राओं वाले शब्दों को समझ सके।	- तर्कसंगत बुद्धि का विकास होगा। - आसपास के वातावरण से अवगत हो पाएंगे।	- सुर, लय, ताल के साथ कविता गायन करें। - बच्चों से किसी एक वस्तु पर कथा वाचन करवाए। (जैसे मटर- गाजर)

6	पाठ-14 से पाठ-16 शब्द अर्थ, किसी त्योहार पर पांच पंक्तियाँ, छोटी कहानियों का मौखिक पाठ, रंगों के द्वारा उनका महत्व बताएं।	• शब्द वाक्य बनाकर लिखना और पढ़ना • त्योहारों और रंगों का महत्व। • लेखन कौशल का ज्ञान बढ़ेगा।	• बच्चों की लेखन क्षमता तथा सोच में वृद्धि का विकास होगा। • बच्चों की बुद्धि का विकास होगा। • श्रुतलेख लिखें।	• शिक्षक आसपास पायी जाने वाली वस्तुओं से बच्चों को तोरण बनाना सिखाएंगे। • बच्चों की प्रतियोगिताएं कराएंगे। • बच्चों को रंगों, त्योहारों और पकवानों के बारे में बताएंगे।
7	पाठ-17 से पाठ-18 सामान लय वाले शब्द, प्रकृति का महत्व, मेरी प्रिय ऋतु पर पांच पंक्तियाँ	• शुद्ध बोलना एवं लिखना शुरू करते हैं। • गायन शैली और चित्र शैली का विकास होगा।	• तर्क शक्ति का विकास होता है • प्रकृति के विभिन्न घटकों (जल, सूर्य, पेड़) के महत्व का पता चलेगा। • मात्राओं के अभ्यास हेतु श्रुतलेख का अभ्यास करना	• अध्यापक द्वारा कहानी का आदर्श वाचन किया जाए। • बच्चों द्वारा अनुकरण करवाया जाए। • बच्चों से वृक्षारोपण करवाया जाए। • अध्यापक मात्राओं वाले शब्दों का श्रुतलेख लिखवाएंगे।

1st Class

(Dogri)

जमात :पैहली

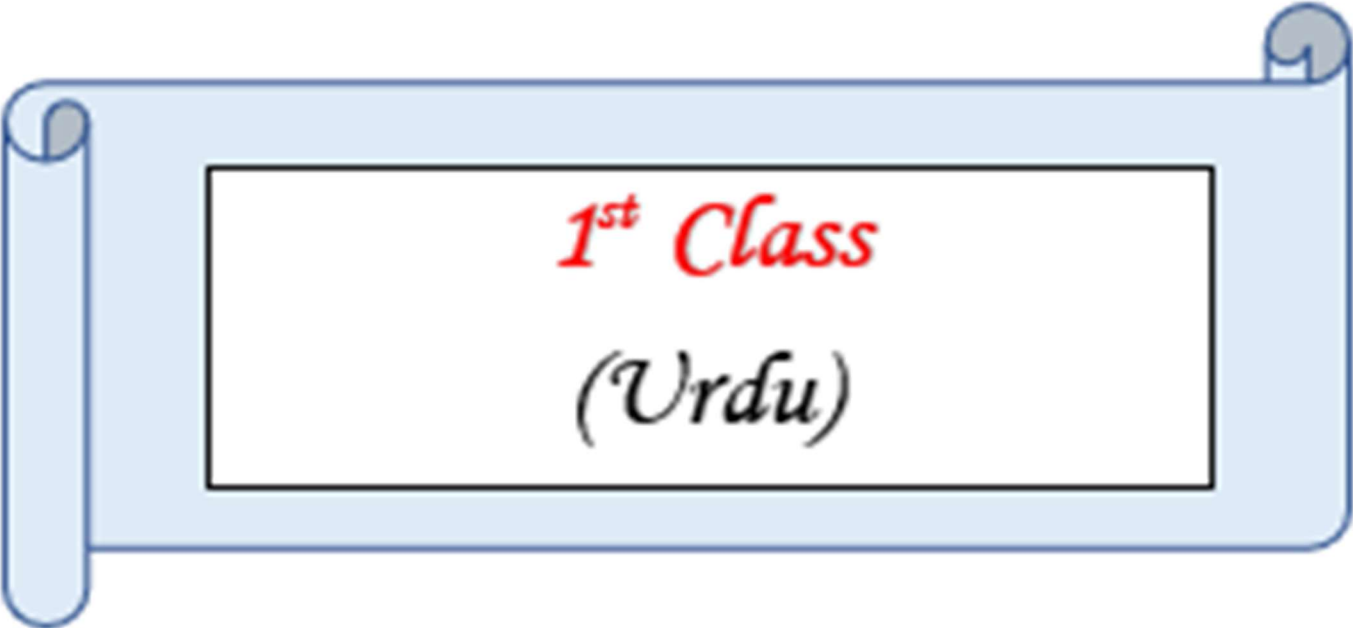
समां अवधि (म्हीने च)	बिंशे/उपबिंशे	सिखने दे परिणाम	योग्यता	गतिविधियें लेई सुझाऱ
1	स्वर/ 'अ' शा 'औ' तकर	बच्चें गी 'अ' कोला 'औ' तगर दिंमजेदार कविताएं गी गाई - गाइयें चेता कराना।	बच्चें गी 'अ' कोला 'औ' तगर स्वरें दी पंशान दे कन्नै -कन्नै मजेदार कविताएं राएं डोगरी पढ़ने ते इसदे च दिलचस्वी पैदा करने दी योग्यता प्रदान करना।	बच्चें गी शारें - सारतें कन्नै कविताएं गी पिच्छें - पिच्छें बलोआना। • हर स्वर कन्नै शुरु होने आहिलें पंजे-पंजे ऐसिएं चीजें बारें जानकारी दिती जाई सकदी ऐ, जिंदे बारें विद्यार्थी पैहलें शा वाकफ़ होन। • स्वर युगम बनाइयें ('अ' ते 'आ' ;'इ' ते 'ई';'उ' ते 'ऊ';'ए' ते 'ऐ';'ओ' ते 'औ') इंदे च फर्क समझाने आस्तै नेइमें शब्दें दे उदाहरण दिते जाई सकदे न। • विद्यार्थिएं गी स्वरें दी बनावट समझांदे होई बलानें ते लखोआनें दा भ्यास करोआयो। • किश शब्द बोल्लियै विद्यार्थिएं गी उंदे च इस्तेमाल होए दे स्वरें गी पंशाननें लेई मदाद करो।
2	व्यंजन/ 'क' शा 'ङ' वर्ग	'क' शा 'ङ' वर्ग दे व्यंजने तगर दिंमजेदार कविताएं गी गाई - गाइयें चेता कराना।	'क' वर्ग दे हर व्यंजन दी पंशान दे कन्नै -कन्नै मजेदार कविताएं राएं डोगरी पढ़ने ते इसदे च दिलचस्पी पैदा करने दी योग्यता प्रदान करना।	बच्चें गी शारें - सारतें कन्नै कविताएं गी पिच्छें - पिच्छें बलोआना। • विद्यार्थिएं गी 'क' वर्ग दे वर्ण कन्नै शुरु होने आहिलें ऐसिएं चीजें दी जानकारी दिती जाई सकदी ऐ, जिंदे कन्नै विद्यार्थिएं गी पैहलें शा बी वाकफ़ होन जां जेहिइयां उनें पैहलें बी दिक्खी दियां होन। • 'विद्यार्थिएं गी 'क' वर्ग दे हर वर्ण दी बनावट समझांदे होई लिखने दा भ्यास करोआया जाई सकदा ऐ। • 'ङ' दा उच्चारण ते बनावट समझांदे होई 'ङ' ते 'ड' दा फर्क समझाना ते लिखने दा भ्यास करोआना। • 'विद्यार्थिएं गी ' ग' ते 'घ' दे उच्चारण दा फर्क बोल्लि-बोल्लियै समझाया जाई सकदा ऐ।

3	व्यंजन/ 'च' वर्ग	'च' वर्ग दे व्यंजने तगर दिएंमजेदार कविताएं गी गाई - गाइयै चेता कराना।	'च' वर्ग दे हर वर्ण दे आपसी फर्क दी समझ ते नासिक्य वर्ण दे इस्तेमाल दी जानकारी दे कन्नै -कन्नै व्यंजने दी पंशान दे कन्नै -कन्नै मजेदार कविताएं राएं डोगरी पढ़ने ते इसदे च दिलचस्पी पैदा करने दी योग्यता प्रदान करना।	बच्चें गी शारें - सारतें कन्नै कविताएं गी पिच्छें - पिच्छें बलोआना। ● 'विद्यार्थि' गी 'च' वर्ग दे वर्ण कन्नै शुरु होने आहिलें ऐसिं चीजें दी जानकारी दिती जाई सकदी ऐ, जिंदे कन्नै विद्यार्थी पैहलें शा बी वाकफ़ होन जां जेहिइयां उनें पैहलें बी दिक्खी दियां होन ● 'विद्यार्थि' गी 'च' वर्ग दे हर वर्ण दी बनावट समझाँदे होई लिखने दा भ्यास करोआया जाई सकदा ऐ। ● विद्यार्थि' गी 'ज' ते 'झ' दे उच्चारण दा फर्क बोल्ली-बोल्लियै समझाया जाई सकदा ऐ।
	व्यंजन/ 'ट' वर्ग	'ट' वर्ग दे व्यंजने तगर दिएंमजेदार कविताएं गी गाई - गाइयै चेता कराना।	'ट' वर्ग दे हर वर्ण दे आपसी फर्क दी समझ ते नासिक्य वर्ण दे इस्तेमाल दी जानकारी दे कन्नै -कन्नै मजेदार कविताएं राएं डोगरी पढ़ने ते इसदे च दिलचस्पी पैदा करने दी योग्यता प्रदान करना।	बच्चें गी शारें - सारतें कन्नै कविताएं गी पिच्छें - पिच्छें बलोआना। ● विद्यार्थि' गी 'ट' वर्ग दे वर्ण कन्नै शुरु होने आहिलें ऐसिं चीजें दी जानकारी दिती जाई सकदी ऐ, जिंदे कन्नै विद्यार्थी पैहलें शा बी वाकफ़ होन जां जेहिइयां उनें पैहलें बी दिक्खी दियां होन ● विद्यार्थि' गी 'ट' वर्ग दे हर वर्ण दी बनावट समझाँदे होई लिखने दा भ्यास करोआया जाई सकदा ऐ। ● 'ट' वर्ग दे वर्ण दे उच्चारण थाहर गी खास ढंगे कन्नै समझाया जाई सकदा ऐ तां जे विद्यार्थी गी 'ण' दे उच्चारण दी स्हेई-स्हेई समझ आई सकै। ● विद्यार्थि' गी 'ड' ते 'ढ' दे उच्चारण दा फर्क बोल्ली-बोल्लियै समझाना ● 'ड' वर्ण गी विद्यार्थी 'क' वर्ग पढ़दे मौकै पढ़ी चुक्के दा ऐ, हून 'ड' दी बनावट उस्सी 'ड' कन्नै टपलाई सकदी ऐ, इसलेई उस्सी दौनें दे फर्क कन्नै चंगी चाल्ली वाकफ़ करोआई लैता जा।

	व्यंजन/ 'त' वर्ग	'त' वर्ग दे व्यंजने तगर दिएंमजेदार कविताएं गी गाई - गाइयै चेता कराना।	'त' वर्ग दे हर वर्ण दे आपसी फर्क दी समझ ते नासिक्य वर्ण दे इस्तेमाल दी जानकारी दे कन्नै -कन्नै मजेदार कविताएं राएं डोगरी पढ़ने ते इसदे च दिलचस्पी पैदा करने दी योग्यता प्रदान करना।	बच्चें गी शारें - सारतें कन्नै कविताएं गी पिच्छें - पिच्छें बलोआना। ● विद्यार्थिं गी 'त' वर्ग दे वर्ण कन्नै शुरु होने आहिलें ऐसिं चीजें दी जानकारी दिती जाई सकदी ऐ, जिंदे कन्नै विद्यार्थी पैहलें शा बी वाकफ़ होन जां जेहिइयां उनें पैहलें बी दिक्खी दियां होन। ● विद्यार्थिं गी 'त' वर्ग दे हर वर्ण दी बनावट समझाँदे होई लिखने दा भ्यास करोआया जाई सकदा ऐ। ● विद्यार्थिं गी 'न' ते 'ण' दे उच्चारण दा फर्क बोल्ली-बोल्लियै समझाया जाई सकदा ऐ। ● विद्यार्थिं गी 'द' ते 'ध' दे उच्चारण दा फर्क बोल्ली-बोल्लियै समझाया जाई सकदा ऐ।
	व्यंजन/ 'प' वर्ग	'प' वर्ग दे व्यंजने तगर दिएं मजेदार कविताएं गी गाई - गाइयै चेता कराना।	'प' वर्ग दे हर वर्ण दे आपसी फर्क दी समझ ते नासिक्य वर्ण दे इस्तेमाल दी जानकारी दे कन्नै -कन्नै मजेदार कविताएं राएं डोगरी पढ़ने ते इसदे च दिलचस्पी पैदा करने दी योग्यता प्रदान करना।	बच्चें गी शारें - सारतें कन्नै कविताएं गी पिच्छें - पिच्छें बलोआना। ● विद्यार्थिं गी 'प' वर्ग दे वर्ण कन्नै शुरु होने आहिलें ऐसिं चीजें दी जानकारी दिती जाई सकदी ऐ, जिंदे कन्नै विद्यार्थी पैहलें शा बी वाकफ़ होन जां जेहिइयां उनें पैहलें बी दिक्खी दियां होन। ● विद्यार्थिं गी 'प' वर्ग दे हर वर्ण दी बनावट समझाँदे होई लिखने दा भ्यास करोआया जाई सकदा ऐ। ● विद्यार्थिं गी 'ब' ते 'भ' दे उच्चारण दा फर्क बोल्ली-बोल्लियै समझाया जाई सकदा ऐ।

5	व्यंजन/ 'य' शा 'ज़' तकर	'य' शा 'ज़' तगर दिएंमजेदार कविताएं गी गाई - गाइयै चेता कराना।	'य' शा 'ज़' तकर दे हर वर्ण दे आपसी फर्क दी समझ ते इस्तेमाल दी जानकारी दे कन्नै -कन्नै मजेदार कविताएं राएं डोगरी पढ़ने ते इसदे च दिलचस्पी पैदा करने दी योग्यता प्रदान करना।	बच्चें गी शारें - सारतें कन्नै कविताएं गी पिच्छें - पिच्छें बलोआना। ● विद्यार्थिं गी 'य' शा 'ज़' तगर दे वर्ण कन्नै शुरु होने आहिलें ऐसिं चीजें दी जानकारी दिती जाई सकदी ऐ, जिंदे कन्नै विद्यार्थी पैहलें शा बी वाकफ होऐ जां जेहिइयां उनें पैहलें बी दिक्खी दियां होन, जे ऐसियां चीजां नेई होन ता उंदे फोटू दस्सियै समझाया जाई सकदा ऐ। ● विद्यार्थिं गी 'य' शा 'ज़' तगर हर वर्ण दी बनावट समझाँदे होई लिखने दा भ्यास करोआया जाई सकदा ऐ। ● विद्यार्थी गी 'य' शा 'ज़' तकर दे हर वर्ण दे उच्चारण दा फर्क बोल्ली बोल्लियै समझाया जाई सकदा ऐ। ● विद्यार्थिं गी 'क्ष' ते 'ज' दी बनावट ते उच्चारण दे फर्क गी शैल चाल्ली समझाया जाई सकदा ऐ। ● विद्यार्थिं गी 'व' ते 'ब' दी बनावट ते उच्चारण दे फर्क गी शैल चाल्ली समझाया जाई सकदा ऐ।
6	गिनतरी इक कोला पंजाह तकर	इक थमां पंजाह तकर दी गिनतरी अपने कन्नै-कन्नै बच्चें शा बलोआना।	इक थमां पंजाह तकर दी गिनती गी शब्दें च लिखना ते बोलना ।	● चीजें गी गिनने दा ढंग सखांदे होई गिनती लिखना ते बोलना सखाया जाई सकदा ऐ। ● नती, उन्ताली ते नुंजा च विद्यार्थिं गी अकसर टपले लगदे न, इसलेई इनैंगी खास ढंगै कन्नै समझाया जाई सकदा ऐ।

7	पूरी वर्णमाला / 'अ' शा 'ज' तक	स्वरें ते व्यंजने दा फर्क समझने दे कन्नै- कन्नै मजेदार कविताएं गी बोलना।	स्वरें ते व्यंजने च फर्क दी समझ दा विकास, वर्गे दी बंड दे आधार पर उच्चारण दी समझ दा विकास ते पैहले पढ़ी दियें सारी कविताएं गी चेता करना।	पैहले पढ़ाई गेदी कविताएं गी ज्याणे शा मुड़ियें दोहाओ ते चेता कराओ। ● कापी पर नशान लाइयें विद्यार्थिं गी उनें नशाने पर वर्णमाला बोल्ली-बोल्लियें लिखने गी आखेआ जाई सकदा ऐ ● वर्णमाला गी सुर लाइयें पढ़ने-पढ़ानें कन्नै विद्यार्थिं दी पढ़ने ते सुनन च रुचि बधदी ऐ, कोशश करो जे उस्सी तर्ज लाई-लाइयें स्वर ते व्यंजन बोलने दी जाच दस्सो। इस चाल्ली बिना घोटा लाए गै विद्यार्थिं गी सारी वर्णमाला चेतै होई जाहग ते उस्सी सुनियें समझने दा कौशल बी औग।
---	----------------------------------	--	--	--

1st Class

(Urdu)

اردو سیلپس / ایکڈمک کلینڈر 2024-25

جماعت اول (آبشار)

تعارف

بچہ اپنے گھر، خاندان اور ماحول سے زبان کے تجربات و تصورات لے کر اسکول میں داخل ہوتا ہے۔ لیکن باقاعدہ طور پر وہ حروف کی شناخت لفظوں کے معنی اور ان کے استعمال سے اسکول میں متعارف ہوتا ہے۔ چونکہ اس عمر میں حروف شناسی مشکل کام ہے اس لیے کہ رسم خط کے نشانات اور ان نشانات سے جڑی آوازوں کو جاننا اور سمجھنا آسان نہیں ہوتا۔ اس لیے ضروری ہے کہ زبان سیکھنے کی شروعات معنی سے ہو اور اس کے لیے کہانی کا سہارا لیا جائے۔ یعنی زبان سکھانے کے مقصد کو کہانی سے پورا کیا جائے۔ چونکہ کہانی میں لطف اندوزی اور دلچسپی کا عنصر شامل ہوتا ہے اس لیے کہانی کا وسیلہ زبان سکھانے میں زیادہ کارگر اور مؤثر ثابت ہو سکتا ہے۔ بچوں کو پہلے کوئی کہانی سنائی جائے اور پھر اس کہانی میں استعمال ہونے والے لفظوں سے بچوں کو آہستہ آہستہ متعارف کرایا جائے۔ اور اس طرح انہیں حروف شناسی یا رسم خط کی تدریس کی طرف لایا جائے۔ کوشش کی جائے کہ ان کو ایسی کہانیاں سنائی جائیں کہ وہ آسانی سے انہیں سمجھ سکیں اور اپنی سمجھ سے معنی و مطلب نکال کر لطف حاصل کر سکیں۔ ان کہانیوں میں اور کہانیوں سے باہر بھی بچوں کے لیے ایسے ماحول کا اہتمام ہونا ضروری ہے جہاں وہ بغیر کسی روک ٹوک اور بغیر کسی سہارے کے آزادانہ طور پر اپنی سمجھ کا استعمال کر سکیں اور اپنے طور پر ان کہانیوں سے کوئی معنی و مطلب نکال سکیں اور محفوظ بھی ہو سکیں۔ کیونکہ نفسیاتی طور پر بچے دنیا سے متعلق اپنی سمجھ اور علم کی تعمیر خود کرتے ہیں۔ ان کی یہ تعمیر کسی کے سکھانے یا زور زبردستی سے نہیں ہوتی۔ اس تعمیر میں خود بچوں کے تجربات و مشاہدات شامل ہوتے ہیں۔

زبان سکھانے کے اس عمل میں اس احتیاط کی بھی ضرورت ہے کہ کوئی ایسی صورت حال نہ پیدا ہو کہ ان کے فطری اظہار کی صلاحیت پر قدغن لگ جائے۔ بچوں کی نفسیات کو بھی سمجھنے کی ضرورت ہے کہ عموماً وہ کلاس روم کے ماحول میں اپنی بات

کے اظہار میں جھجک محسوس کرتے ہیں۔ اس لیے کہ شروع میں وہ جس زبان میں آسانی سے اپنی بات یا اپنے تجربات و احساسات کا اظہار کر

سکتے ہیں اس کو اسکول میں تسلیم نہیں کیا جاتا۔ اسکول کی زبان رسمی یعنی زبان و قواعد کی پابندیوں میں جکڑی ہوئی ہوتی ہے۔ بچوں پر اسکول کی رسمی زبان کا رعب اتنا حاوی ہوتا ہے کہ وہ اپنی فطری زبان میں بات کہتے ہوئے ہچکچاتے ہیں۔ اس لیے زبان کی تدریس کے وقت کثیر اللسانی تناظر کا خیال رکھا جائے۔ کلاس میں جو بچے آتے ہیں وہ مختلف لسانی پس منظر سے تعلق رکھتے ہیں۔ اگر استاد کثیر اللسانی تناظر کو سامنے رکھتا ہے اور کلاس میں کبھی بچوں کو سیکھنے کے یکساں مواقع فراہم کرتا ہے تو وہ زبان کی تدریس کو بہتر بنا سکتا ہے۔ ایسا کرنے سے بچوں کو ان کے فطری اظہار کے فروغ کا موقع مل سکتا ہے اور وہ تہذیبی و لسانی تنوع کے تئیں حساس بھی ہو سکتے ہیں۔ اس لیے کثیر اللسانی تناظر کی اہمیت کو سمجھا جائے اور اس کے پیش نظر ایسا طریقہ تدریس اختیار کیا جائے جو زبان کی درس و تدریس میں بہتر، آسان اور موثر ثابت ہو سکے۔

نصابی توقعات

- ❖ طلبا میں مختلف آوازوں کو سن کر ان میں فرق کرنے کی صلاحیت پیدا کرنا۔
- ❖ گروپ میں گفتگو/بات چیت سکھانا۔
- ❖ کہانی کو تصویروں کی مدد سے اندازہ لگا کر پڑھنے کی صلاحیت پیدا کرنا
- ❖ انفرادی اور اجتماعی طور پر نظم کو ترنم سے اور تحت اللفظ سے پڑھنے کی مہارت پیدا کرنا
- ❖ طلبا کے ذخیرہ الفاظ میں اضافہ کرنا۔
- ❖ آس پاس بولی جانے والی زبانوں کے الفاظ سے روشناس کرنا
- ❖ گھر اور سکول میں بولی جانے والی زبان کے درمیان فرق بتانا اور رفتہ رفتہ انہیں معیاری زبان سے روشناس کرانا۔

سیکھنے کے طریقے اور ماحول

- طلبا کو درسی اور غیر درسی کتابوں سے چھوٹی چھوٹی نظموں، کہانیوں، لطیفوں اور پہیلیوں کو سننے سنانے کے مواقع فراہم کیے جائیں تاکہ طلبا کی جھجک دور ہوسکے۔ ہم جماعت ساتھیوں کے ذریعے بھی یہ سرگرمی انجام پاسکتی ہے۔
- درسی کتابوں کے ساتھ ساتھ معیار کے مطابق مختلف طرح کا مواد جیسے اخباروں کے تراشے، رسالوں، قصوں، کہانیوں اور کا مکس کی کتابیں وغیرہ فراہم کی جائیں۔ مخصوص صلاحیت والے طلبا کے لیے بریل کا انتظام کیا جائے۔
- سمعی اور بصری اشیا دیکھ کر، ریڈیو، ٹی وی، ٹیپ ریکارڈ وغیرہ کو سن کر ان سے متعلق بات کرنے کے لیے کہا جائے۔ ان کے ذریعے اردو لفظوں اور آوازوں کی صحیح ادائیگی کی مشق ہوسکے گی اور ان کا لب و لہجہ بھی درست ہوسکے گا۔
- قریب ترین ماحول اور آس پاس میں رونما ہونے والے واقعات و مشاہدات سے باخبر رہنے اور ان پر گفتگو کرنے کی ترغیب دی جائے، انہیں ان کے ماحول کے پیش نظر گفتگو کرنے کا موقعہ دیا جائے۔
- اسکول میں ہونے والی مختلف سرگرمیوں کے ذریعے تحریری مہارت کو فروغ دینے کے لیے زیادہ سے زیادہ مواقع فراہم کیے جائیں۔ اپنے آس پاس کے ماحول سے باخبر رہنے اور رونما ہونے والے واقعات کو آسان لفظوں میں لکھنے کی ترغیب دی جائے۔
- نظموں اور گیتوں کو ترنم اور مناسب لب و لہجے اور صحیح تلفظ کے ساتھ پڑھنے کے لیے مختلف پروگراموں میں شریک ہونے کا موقع دیا جائے اور ان کی کارکردگی کی حوصلہ افزائی کی جائے
- پڑھتے وقت عبارت کے اعراب، املا اور خوش خطی پر غور کرنے کے لیے بار بار توجہ دلائی جائے تاکہ صحیح اور صاف ستھری اردو لکھنے کا رجحان فروغ پاسکے۔
- قدرتی مناظر کی تحسین کرنے ، ان کی خوب صورتی اور رنگا رنگی کی طرف متوجہ کرنے اور متعلقہ الفاظ کے استعمال کے مواقع فراہم کیے جائیں۔
- ماحول سے متعلق متن، فلم، تصویر، اشتہار، ماڈل وغیرہ بھی فراہم کیے جائیں۔ تاکہ سننے اور پڑھنے کی مہارتیں آسانی اور دلچسپی کے ساتھ فروغ پاسکیں جیسے واہ! کیا خوب صورت پھول ہے۔
- باہمی گفتگو اور ماحولیات کے موضوع پر لکھی ہوئی کتابوں اور مضامین کے ذریعے ماحولیات کے تئیں بیداری پیدا کرنے اور انہیں ماحول دوست بنانے کے تدابیر اختیار کی جائیں۔

اسکولی تعلیم کے لئے این سی ایف - ایف ایس کے مطابق اردو کے نصابی مقاصد اور صلاحیتیں

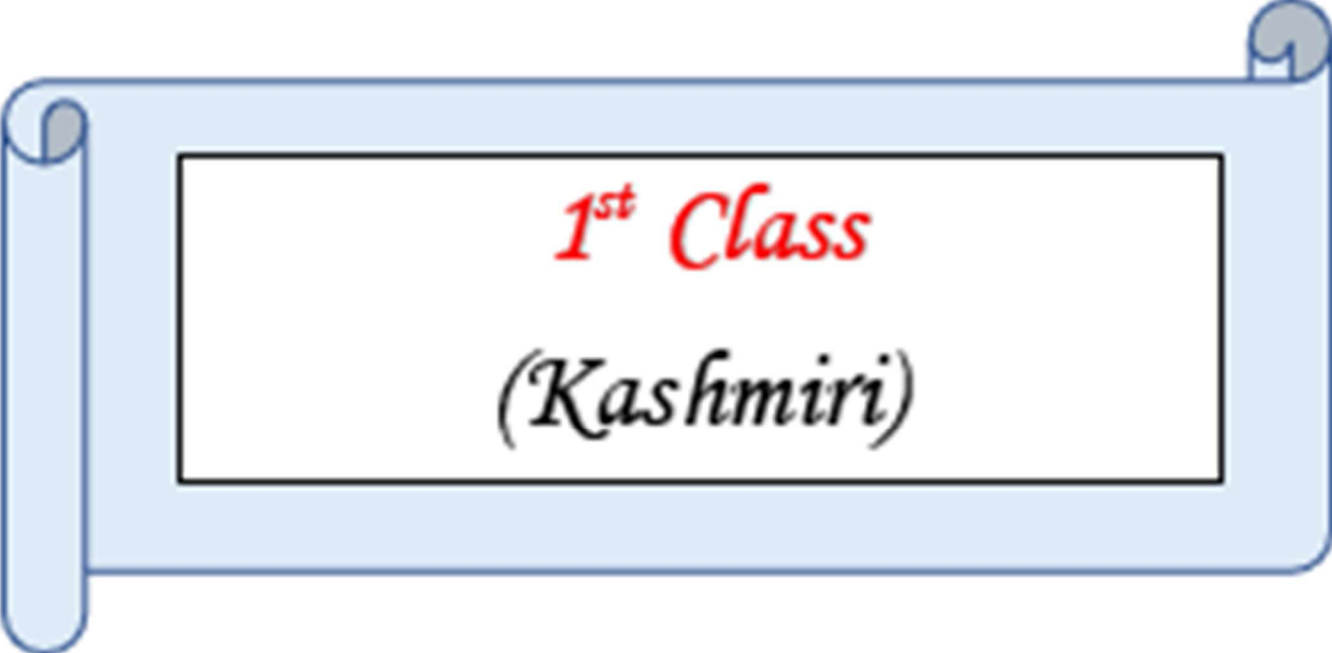
نصابی مقاصد	استعدادی صلاحیت	آموزشی ماحصل
CG-11: بچے زبان 2 میں پڑھنا اور لکھنا شروع کرتے ہیں۔	C-11.1) صلاحیت آوازوں کی پہچان پیدا کرنا اور آوازوں/حروف کو ملا کر الفاظ بنانا اور الفاظ کو آوازوں/حروف میں توڑنا	طالب علم : LO-11.1.1: ہم آواز الفاظ اور ردیف کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.2: الفاظ میں پہلے اور آخری حروف کی آوازوں کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.3: 2-3 حروف کو ملا کر آسان الفاظ بناتا ہے۔
	C-11.2 زیادہ تر استعمال ہونے والے حروف تہجی کو پہچانتا ہے اور ان معلومات کو آسان الفاظ اور جملے پڑھنے اور لکھنے کے لیے استعمال کرتا ہے۔	LO-11.2.1: وہ حروف کو بصری طور پر پہچانتا اور انہیں ان کی آوازوں سے ملانا شروع کر دیتا ہے۔ LO-11.2.2 وہ آسان دو حرفی الفاظ پڑھتا ہے جو علم ہیں اور ان کے حروف پہلے سے جاتے جاتے ہیں۔ LO-11.2.3 وہ اپنے ماحول میں موجود اشیاء کے نام اور لیبل کو دیکھ کر پہچان لیتا ہے۔ LO-11.2.4 وہ املا پر آسان الفاظ لکھ لیتا ہے۔

مہینہ	سبق	آموزشی ماحصل (Learning Outcomes)	مجوزہ تدریسی طریقے
پہلا مہینہ	سبق نمبر-1 2- برف اور ہریسہ چاچی کا حلو	LO-11.1.1: ہم آواز الفاظ اور ردیف کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.2: الفاظ میں پہلے اور آخری حروف کی آوازوں کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.3: 2-3 حروف کو ملا کر آسان الفاظ بناتا ہے۔	(Toy Based Pedagogy) کھیل پر مبنی سیکھنے کا طریقہ (Experiential Learning Pedagogy) تجربے پر مبنی سیکھنے کا طریقہ

(Art integrated Pedagogy) فن اور علم کو ملا کر سکھانے کا طریقہ	LO-11.1.1: ہم آواز الفاظ اور ردیف کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.2: الفاظ میں پہلے اور آخری حروف کی آوازوں کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.3: 2-3 حروف کو ملا کر آسان الفاظ بناتا ہے۔ LO-11.2.1: وہ حروف کو بصری طور پر پہچانتا اور انہیں ان کی آوازوں سے ملانا شروع کر دیتا ہے۔ LO-11.2.2: وہ آسان دو حرفی الفاظ پڑھتا ہے جو عام ہیں اور ان کے حروف پہلے سے جانے جاتے ہیں۔ LO-11.2.3: وہ اپنے ماحول میں موجود اشیاء کے نام اور لیبل کو دیکھ کر پہچان لیتا ہے۔ LO-11.2.4: وہ املا پر آسان الفاظ لکھ لیتا ہے۔	سبق نمبر 4-3 زعفران کے پھول ز، ژ، ز، ژ کی نظم	دوسرا مہینہ
Sports Integrated Pedagogy کھیل سے مربوط سیکھنے کا طریقہ	LO-11.1.1: ہم آواز الفاظ اور ردیف کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.2: الفاظ میں پہلے اور آخری حروف کی آوازوں کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.3: 2-3 حروف کو ملا کر آسان الفاظ بناتا ہے۔ LO-11.2.1: وہ حروف کو بصری طور پر پہچانتا اور انہیں ان کی آوازوں سے ملانا شروع کر دیتا ہے۔ LO-11.2.2: وہ آسان دو حرفی الفاظ پڑھتا ہے جو عام ہیں اور ان کے حروف پہلے سے جانے جاتے ہیں۔ LO-11.2.3: وہ اپنے ماحول میں موجود اشیاء کے نام اور لیبل کو دیکھ کر پہچان لیتا ہے۔ LO-11.2.4: وہ املا پر آسان الفاظ لکھ لیتا ہے۔	سبق نمبر 6-5 چلنا ہے تو اسکول چلیے جھیل ڈل کی سیر	تیسرا مہینہ
(Art integrated Pedagogy) فن اور علم کو ملا کر سکھانے کا طریقہ	LO-11.1.1: ہم آواز الفاظ اور ردیف کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.2: الفاظ میں پہلے اور آخری حروف کی آوازوں کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.3: 2-3 حروف کو ملا کر آسان الفاظ بناتا ہے۔ LO-11.2.1: وہ حروف کو بصری طور پر پہچانتا اور انہیں ان کی آوازوں سے ملانا شروع کر دیتا ہے۔ LO-11.2.2: وہ آسان دو حرفی الفاظ پڑھتا ہے جو عام ہیں اور ان کے حروف پہلے سے جانے جاتے ہیں۔ LO-11.2.3: وہ اپنے ماحول میں موجود اشیاء کے نام اور لیبل کو دیکھ کر پہچان لیتا ہے۔ LO-11.2.4: وہ املا پر آسان الفاظ لکھ لیتا ہے۔	سبق نمبر 8-7 برف خیالی پلاو	چوتھا مہینہ

(Toy Based Pedagogy) کھیل پر مبنی سیکھنے کا طریقہ (Experiential Learning Pedagogy) تجربے پر مبنی سیکھنے کا طریقہ	LO-11.1.1: ہم آواز الفاظ اور ردیف کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.2: الفاظ میں پہلے اور آخری حروف کی آوازوں کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.3: 2-3 حروف کو ملا کر آسان الفاظ بناتا ہے۔ LO-11.2.1: وہ حروف کو بصری طور پر پہچاننا اور انہیں ان کی آوازوں سے ملانا شروع کر دیتا ہے۔ LO-11.2.2: وہ آسان دو حرفی الفاظ پڑھتا ہے جو عام ہیں اور ان کے حروف پہلے سے جانے جاتے ہیں۔ LO-11.2.3: وہ اپنے ماحول میں موجود اشیاء کے نام اور لیبل کو دیکھ کر پہچان لیتا ہے۔ LO-11.2.4: وہ املا پر آسان الفاظ لکھ لیتا ہے۔	سبق نمبر 10-9 چاند کتا اور بلی	پانچواں مہینہ
(Toy Based Pedagogy) کھیل پر مبنی سیکھنے کا طریقہ (Experiential Learning Pedagogy) تجربے پر مبنی سیکھنے کا طریقہ	LO-11.1.1: ہم آواز الفاظ اور ردیف کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.2: الفاظ میں پہلے اور آخری حروف کی آوازوں کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.3: 2-3 حروف کو ملا کر آسان الفاظ بناتا ہے۔ LO-11.2.1: وہ حروف کو بصری طور پر پہچاننا اور انہیں ان کی آوازوں سے ملانا شروع کر دیتا ہے۔ LO-11.2.2: وہ آسان دو حرفی الفاظ پڑھتا ہے جو عام ہیں اور ان کے حروف پہلے سے جانے جاتے ہیں۔ LO-11.2.3: وہ اپنے ماحول میں موجود اشیاء کے نام اور لیبل کو دیکھ کر پہچان لیتا ہے۔ LO-11.2.4: وہ املا پر آسان الفاظ لکھ لیتا ہے۔	سبق نمبر 12-11 حروف تہجی گرمی	چھٹا مہینہ
(Art integrated Pedagogy) فن اور علم کو ملا کر سکھانے کا طریقہ	LO-11.1.1: ہم آواز الفاظ اور ردیف کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.2: الفاظ میں پہلے اور آخری حروف کی آوازوں کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.3: 2-3 حروف کو ملا کر آسان الفاظ بناتا ہے۔ LO-11.2.1: وہ حروف کو بصری طور پر پہچاننا اور انہیں ان کی آوازوں سے ملانا شروع کر دیتا ہے۔ LO-11.2.2: وہ آسان دو حرفی الفاظ پڑھتا ہے جو عام ہیں اور ان کے حروف پہلے سے جانے جاتے ہیں۔ LO-11.2.3: وہ اپنے ماحول میں موجود اشیاء کے نام اور لیبل کو دیکھ کر پہچان لیتا ہے۔ LO-11.2.4: وہ املا پر آسان الفاظ لکھ لیتا ہے۔	سبق نمبر 13 سیب	ساتواں مہینہ
(Toy Based Pedagogy) کھیل پر مبنی سیکھنے کا طریقہ	LO-11.1.1: ہم آواز الفاظ اور ردیف کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.2: الفاظ میں پہلے اور آخری حروف کی آوازوں کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.3: 2-3 حروف کو ملا کر آسان الفاظ بناتا ہے۔ LO-11.2.1: وہ حروف کو بصری طور پر پہچاننا اور انہیں ان کی آوازوں سے ملانا شروع کر	سبق نمبر 14-15	آٹھواں مہینہ

(Experiential Learning Pedagogy) تجربے پر مبنی سیکھانے کا طریقہ	دیتا ہے۔ LO-11.2.2 وہ آسان دو حرفی الفاظ پڑھتا ہے جو عام ہیں اور ان کے حروف پہلے سے جانے جاتے ہیں۔ LO-11.2.3 وہ اپنے ماحول میں موجود اشیاء کے نام اور لیبل کو دیکھ کر پہچان لیتا ہے۔ LO-11.2.4 وہ املا پر آسان الفاظ لکھ لیتا ہے۔	مغرور گدھا آئیے گنتی سیکھیں	
(Toy Based Pedagogy) کھیل پر مبنی سیکھنے کا طریقہ (Experiential Learning Pedagogy) تجربے پر مبنی سیکھانے کا طریقہ	LO-11.1.1 ہم آواز الفاظ اور ردیف کی پہچان کرتا ہے۔ LO-11.1.2 الفاظ میں پہلے اور آخری حروف کی آوازوں کی پہچان کرتا ہے۔ 11.1.3: 2-3 حروف کو ملا کر آسان الفاظ بناتا ہے۔ LO-11.2.1: وہ حروف کو بصری طور پر پہچانتا اور انہیں ان کی آوازوں سے ملانا شروع کر دیتا ہے۔ LO-11.2.2 وہ آسان دو حرفی الفاظ پڑھتا ہے جو عام ہیں اور ان کے حروف پہلے سے جانے جاتے ہیں۔ LO-11.2.3 وہ اپنے ماحول میں موجود اشیاء کے نام اور لیبل کو دیکھ کر پہچان لیتا ہے۔ LO-11.2.4 وہ املا پر آسان الفاظ لکھ لیتا ہے۔	سبق نمبر-16-17 ہاتھی اور چوہے کی کہانی تتلی رانی	نواں مہینہ

1st Class

(Kashmiri)

زبان

شري چ پنه گر، خاندانه ته ماحول پيڙه زباني هندي تجرب ته تصور بهت سکولس مندر داخل سپان۔ مگر اچهرن هنر پار زباني، لفظن هندين معنين ته تهديدس ورتاوس چ باقاعدي سان سکولس مندر ائري مندر گر هان۔ اتھ وائيه مندر چ اچهر پر زباني مشكل، توکي چ رسم الخطي نشان ته يمن نشان ستر جور ته آواز زاننه ته سجه مشكل۔ لھذا چ ضروري ز زبان پچھناونک دسلایه سپد معني ستر ته امه باپته ييه دلپن مدد يينه يعن زبان پچھنک مقصدي ييه دلپه ذريعه حاصل کرن۔ دلپه چھ حظ ثلثه يوان ته اتھ مندر چھ دلچسپي هند عنصر شامل آسان تو هيكه زبان پچھناون بهت دلپل ورتاوني زياد کار گر ته اثر دار ثابتي سپدته۔ شرين ييه گوڏ کا نه دلپل بوزاونه پته ييه اتھ دلپه مندر ورتاونه آمتين لفظن هند تعارف دين ته پچھ پاڻي من تم اچهر پر زباني رسم الخط پچھناونس کن واتناونه۔ کوشش گر نه کرن يتر شرين ين تم دلپه بوزاونه يمن تم آساني سان سمجه ته لطف ثلثه هين۔ يمن دلپن مندر ته دلپو نبر گر شرين باپته ييته ماحول فراهم کرن ين ييته تم کنه طهر ته دکھه ورآے شود۔ بود ورتاوتھ يمن دلپن کا نه معني مطلب کڏته هين ته اتھ ستر ستر روزن محفوظ تڪنيار نفسياتي طور چ شري دنيا هس متعلق پنه فيچ ته علي تعمير پالے کران۔ تهنريه تعمير چھنه کا نه هند پچھناونه يا زور بردستي کرن ستر سپان۔ اتھ مندر چ شرين هندي پني تجرب ته مشايد شامل آسان۔

زبان پچھناونچ علمه اندر چھ احتياط ته ضروري تاکه ييته صورتحال سپد پاد يته شرين هندس فطري اظهارس کا نه مهور بهت ييه۔ شرين هند نفسيات سمجه ته چھ ضرورت ز عمومن چھ تم کلاس روکس ماحول مندر پني کته وئس مندر خوف محوس کران۔ دسلایس اندر يته زباني مندر شري پني تجربه ته احساس باوتھ هين چھ سھ چھنه سکولس مندر تسليم کرن يوان۔ سکولچ زبان چھه رسمي يعن زباني ته قاعدن هنرن پابدين مندر بند۔

شُرہن چھ سکولچہ رسمی زبانی ہند تیوتھ خوف آسان زِ تم چھ پنہ فطری زبانی منڑکتھ کرنس منڑخوف تہ منڈچھ محوس کران لہذا گرہ زبان پچھناونس منڑیہ زبانی تنوڑک خیال تھاوہ یُن۔ اگر ووستادیہ زبانی تنوڑ بروٹھ کنہ تھاوتہ کلاس منڑسارنہ شُرہن پچھنکی ہوی موقعہ فراہم کر تیلہ ہیکہ سہ زبان بہتر پاتھی پچھناوتھ۔ امہ ستر لگہ شُرہن ہندس فطری اظہارس پوچھر تہ تہند ظون پھیر تہندی تہ لسانی رنگا رنگی کُن تہ۔ لہذا گرہ زبانی تنوڑچ اہمیت سمجھہ یز تہ تھ پیش نظر پچھناونک تیٹھ طریقہ ورتاوہ یُن یس زبان پچھنس تہ پرنس منڑ بہتر، سہل تہ اثر دار ثابت سپد۔

نصابی توقع:

- 1- شُرہن گرہ مختلف آواز بولتھ تمَن درمیان بن ژارنج صلاحیت پاد۔
- 2- جمائرن (گروین) منڑکتھ باتھ پچھناونی۔
- 3- دلہل / شکلن ہند مدد انداز کر تھ پرنج صلاحیت پاد کرنی۔
- 4- انفرادی تہ اجتماعی طور نظم لیہ سان تہ لفظہ لفظہ پرنج مہارت پاد کرنی۔
- 5- دلہل پنہن لفظن منڑ بوزناونج مہارت پاد کرنی۔
- 6- لفظہ راش منڑ بھر کرن۔
- 7- پانس اُندی پچھ بولہ یہ واجہن زبائن ہندی لفظ زائر اونی۔
- 8- گر تہ سکولس منڑ ورتاوہ یہ واجہن زبان درمیان فرق باونی تہ وار وار معیاری زبان پچھناونی۔

جموں و کشمیر چھ لسانی اعتبار اکھ باگہ بوڑت علاقہ ییتہ بولنہ ینہ واجنہن زبان منر چھ مولل تہ معیاری ادب تخلیق کرنہ آمت۔ کاشر زبانی ہند ادبی تواریخ چھ ستن ہتن ورن جن پیٹھ پھہلہ۔ لل دبہ تہ شیخ العالم ہند وقتہ پیٹھ ولس تام چھ امہ زبانی ہند ادبی کاروائگ سفر روان دوان۔ یہ چھہ یتہ علاقس منر بولنہ ینہ واجنہ سارہوے کھوتہ ہڈ زبان تہ یتہہ پائٹھ چھہ ییتہ چہ آبادی ہند بیشتر صحیح مادری زبان۔ یتہ مسودس منر دینہ آمتی پیٹھن تر آے اردو تہ انگریزی زبان ہند Learning Outcome دستاویز پیٹھ ترجمہ کرنہ۔ اتہ منر دینہ آمتی عملی سرگرمی چھہ بطور مثالی مواد دینہ آمت۔ سانی ووستاد ہیکن متبادل سرگرمی تہ ورتاوتہ یتہ پیٹھن تہ پرناون بہتر کھوتہ بہتر بنہ۔

ہینچھنکر ول تہ ماحول

- طَالِبِ علمن درسی تہ غار درسی کتابو منز لو کچھ لو کچھ نظمہ، دِلہلہ، پُٹکلیہ تہ پڑ پڑ پڑ۔ بوزنگ تہ بوزناونک موقعہ دینہ یُن، بیتھ تہ منہ چھ ژلہ۔
- درسی کتابن ستری ستری گڑھ۔ تہن معیارِ مطابق مواد دینہ یُن مثالے اخبار چھل، سالہ، دِلہلہ، واقعہ تہ مزاحیہ کتابہ۔ مخصوص صلاحیت والبن شہر بن باپتہ گڑھ بزیلک انتظام کرنہ یُن۔
- شہر بن گڑھ بوزنگ تہ وچھنکی چہر باؤتھ، ریڈیو، ٹی وی، ٹیپ ریکارڈر، بیتر، بوزناؤتھ۔ تہن متعلق کتھ باتھ کرنہ باپتہ وٹن۔
- یو دما حول تہ اُندی پچھس منز سپدن والبن واقعہ تہ مُشایدن نشہ با خبر روزنہ تہ تھ پیٹھ کتھ باتھ کرنہ ترغاب دین۔ تہن تہند ما حولہ مطابق کتھ باتھ کرنک موقعہ دین۔
- سکولس منز گڑھن واجنبن مختلف سرگرمین ہند ذریعہ لیکھنچہ ہمار ژوتھو دینہ باپتہ زیاد کھوتہ زیاد موقعہ دین۔ پانس اُندی پچھی ما حولس نشہ با خبر روزن تہ پیش ینہ والی واقعہ سہل لفظن منز لیکھن ترغاب دین۔
- نظمہ تہ باتھ ترئم تہ مناسبات لب و لہجس منز پرنہ باپتہ مختلف پروگرامن منز شرکت کرنک موقعہ دین۔ تہنیز کارکردگی باپتہ ت، من حوصلہ افزائی کرن۔
- پرنہ وز متنس پیٹھ تراونہ ینہ والی نشانہ، املا تہ خوشنظمی پیٹھ غور کرنہ باپتہ وز وز تہنہ وئی دنی تاکہ صحیح تہ خوش خط کاٹھ لبکھن میلہ فروغ۔
- قدرتی نظارن ہندی تعریف، تہنیز خوبصورتی تہ رنگارنگی کن ظون بھرن تہ تہن متعلق لفظن ہند استعمالک موقعہ دین۔
- ما حولس متعلق متن، فلم، شکلیہ، اشتہار یا نمونہ بیتر گڑھن شہر بن آیتن تھا وئی بیتھ بوزنچن تہ پرنچن ہمار ژن میلہ سہل پائٹھی تہ دلچسپی سان و تھو۔ مثالے کیا خوش یون نظار چھ۔
- پانہ وائی کتھ باتھ، ما حولیا تکیس موضوعس پیٹھ لیکھن آمژن کتابن تہ مضمون ہند ذریعہ ما حول ژژھراونہ باپتہ بیداری پاد کرنی تہ بچہ ما حول دوس بناونچ کوش کرن۔

2.4.1 سکول تعلیمہ غلط NCF-FS2023 مطابق کاترِ نصاب مقصد تہ صلاحیت

2.4.1 زبان-1

2.4.1.1 بنیادی سطح

LO1.1.1- ابھر چھ ٹھیک پاٹھو لبھان۔ آواز تہ آواز نشانہ ورتاوتھ چھ لفظ لبھان۔ LO1.1.2- پانس اُندی پچھی ماحولس منز چھ مختلف نشان تہ علامتن پچھانان۔ LO1.1.3- نظم تہ باتن منز چھ ہم آواز لفظ پچھانان۔ LO1.1.4- طالب علم چھ نظم، دلیلن تہ کتھ باتھ غلط پسند تہ ناپسند بوزنہ یا پرہ پتہ اظہار تہ وضاحت کرنس قابل۔ LO1.1.5- چھ دلپلن تہ نظم منز بنیادی پانامات تہ خیالاتن ہنر شناخت کرنچ کوشش کران۔ LO1.1.6- شکل چھ پچھانان، ابھرن ہنر آواز سمجھ تہ شروع سپدن والی لفظ لبھان۔ LO1.2.1- عام کتھ باتھ ہندی لفظ چھ زانان تہ ورتاوان۔ LO1.2.2- پانس اُندی پچھی موجود جانورن تہ جاندارن متعلق چھ لبھان۔ LO1.2.3- پنہ ضرور ژباونہ تہ زانکاری حاصل کرنہ بلتھ چھ پنہ مابہ زو منز سوالہ پڑھان۔ LO1.2.4- طالب علم چھ دلپلہ منز مصنف ہند نظریہ چھ وضاحت کران۔ LO1.3.1- پانے بنا ویر یا دینہ آمڑ شکلہ ہندن انگن ہندی ناوچھ لبھان۔	C-1.1 مختلف موضوعن پیٹھ چھ روانی سان تہ بے پھر کی پاٹھی معنی دار خیال باوتھ کران۔ C-1.2 کلاس منز پڑہ تہ مواد چھ چھ وضاحت کران۔ C-1.3 زبانی پیشکش (ہاؤن تہ ہاؤن، لوکڑی خوشونی جملہ، لوکچن تقریبین ہنر مختصر زانکاری، مختصر تقریر تہ کلاس مباحثہ۔	CG-1 مشکل جملہ ورتاوتھ چھ بولنکی ہنر پچھان زبانی ہند ڈھانچہ سمجھان تہ خیالہ باوتھ کران۔
---	--	---

LO1.3.2- بدٺڪن دهن انگن هندي ناوچھ لڳھان۔ LO1.3.3- ساڊ جملھ چھ بناوان۔ LO1.3.4- طالب علم چھ اھ واضح تھ جامع زباني پيشڪش تيار ڪران۔ LO1.3.5- طالب علم چھ پنھ پيشڪش منھ موثر طريقو ڪھتھ باھھ ڪران۔		
LO2.1.1- ٺھڙ راءِ چھ ظاھر ڪران تھ زانگاري حاصلي ڪرڻھ بلھتھ چھ سوالھ پڙھان۔ LO2.1.2- ڏلپن ر نظمڻ ھنڊن ڪردارن متعلق چھ پسند يا نا پسند آسُن ظاھر ڪران۔ LO2.1.3- ھم آواز لفظن ھنڙ، ٻور چھ بناوان۔ LO2.1.4- شڪو ذريعھ ھاوڻھ آمڙ ڏلپل چھ لفظن منھ لڳھان۔ LO2.1.5- پانس اُنڊي ٺڳھي موجود ڇڏن (جانا وارن، ڪلبن، باغن) متعلق چھ مختصر جملھ لڳھان۔ LO2.2.1- ذاتي اظھار بلھتھ چھ ساڊ جملھ لڳھان۔ LO2.2.2- نظمڻ تھ ڏلپن چھ ذاتي تجربن ڪھ بوران۔ LO2.2.3- بدٺڪن دهن انگن هندي ناوچھ لڳھان۔ LO2.2.4- بجرس ر لوچرس، رنگس يا ورس متعلق مثالن لوڪٽ، بوڏ، ووڙل، گلابي، لوت، گوب وناڙ چھ استعمال ڪران۔ LO2.2.5- دهن ميون هندي ناوچھ لڳھان۔	C-2.1 مختلف متن سمجھڻھ بلھتھ چھ مختلف فھم تھ حڪمت عملي (انداز لگاؤن، پيشين گوئي، تصور) لاڳو ڪران۔ C-2.2 پرڻھ آمتھ مواد نشھ چھ اھم خيالات سمجھڻ تھ چھ ضروري نتيجھ اخذ ڪران۔	CG-2 واقف تھ نا واقف عبارتن ھنڙن مختلف شڪلن (نثر تھ نظم) ھنڊ بنيادي فھم حاصل ڪرڻھ صلاحيت پاڏ ڪران۔
LO3.1.1: آواز تھ آواز نشانھ چھ صحيح پاڻڻي ورتاوان۔ خوش خط چھ لڳھان۔ LO3.1.2: مختصر جملھ لڳھڻھ بلھتھ چھ ھم آواز لفظ ورتاوان۔ عام ورتاوڻھ ٻيڻھ والي لفظ استعمال ڪرڻھ چھ لوڪڙي لوڪڙي	C-3.1 لڳھڻ حڪمت عملي چھ استعمال ڪران مثالے ترتيب دڻ، شناخت ڪرڻ عنوان ر ذيلي عنوان، آغاز، اختتام، تھ پير اگراف تيار ڪرڻ۔	CG-3 سھل تھ سَح جملھ لڳھڻ صلاحيت پاڏ ڪران تھ پنھن سچ تھ تجربنچ باوتھ ڪران۔

جملہ لیکھان۔ LO3.1.3: ڈرائنگ / اشتہار بیتہ و جھتھہ چھ من پیٹھ تجزیہ کران۔ LO3.2.1: نظم تہ باتھہ چھ لہ سان پران۔ LO3.2.2: نظم، دہل یا کانہہ واقعہ چھ یاد کر تھ اداکاری سان پنہ نین لفظن منر پیش کران۔ LO3.2.3: پانس اندی پچھی موجود چھن ہندی ناو چھ لیکھان۔ LO3.3.1: جملہ ختم گزھنک تہ سوالہ نشان ورتاوتھہ چھ لوکھی جملہ لیکھان۔ LO3.3.2: پنن آباہی شہرس / نزدیکی پارک / بازرس چکر کر تھہ چھ متعلق موختصر پائھی لیکھان۔ LO3.4.1: پانہ وچھمت کانہہ واقعہ یا حادثہ چھ پننن لفظن منر باوان۔ LO3.4.2: کانہہ واقعہ یا منظر وچھتھہ چھ متعلق پنن راے ظاہر کر تھہ گروپس منر بحث و مباحثہ کران تہ پننہ پسند تہ ناپسندی ہند چھ اظہار کران۔	C-3.2 واضح تہ مربوط نظر پار چھ لیکھان بیتہ ستری چھ باسان زہر تھہ سچ۔ تو موضوع / خیال یا متن۔ C-3.3 مناسبت زانکاری تہ مقصد نظر تل تھاتھہ چھ پوسٹر، دعوت نامہ، ساڈ نظم، دہلہ تہ مکالمہ بناوان۔ C-3.4 تحریرس منر چھ مناسبت گرامر تہ ڈھانچہ ورتاوان۔	
LO4.1.1: دوہ شہ زندگی ہندین مختلف مسکن چھ پران تہ لیکھان۔ مثالے آب پڑھراوان، ریلوے سٹیشن پیٹھ گزھن و غا۔ LO4.1.2: متن پرنس دوران پنہ والبن اوبدن لفظن ہندی معنے چھ زانان۔ LO4.1.3: دہلہ پرتھہ چھ خیال / تخلیقی صلاحیتن پوچھر دوان۔	C-4.1 لفظن ہندس معنی یس پیٹھ چھ بحث کران،، لوزنہ تہ پرنہ ستری چھ لفظن ہندس ذخیرس منر ہر کران۔ C-4.2 لفظن ہندس معنی یس پیٹھ چھ بحث کران،، لوزنہ پرنہ تہ باقیہ چھ لفظن ہندس ذخیرس منر ہر کران۔	CG-4 مختلف عبارتو ستری چھ (سکولگ تہ گریک تجزیہ ورتاوتھہ) لفظن ہنداکھ ذخیر تیار کران۔

LO4.1.4: ڪاٿر زباني ٻڌڻ مختلف آواز ۽ لفظ ۾ ٽپڪ پاڻي پراڻ - LO4.1.5: پانس آندڻ پنڳي موجود چيزن ۽ ٻڌڻ سارن منظرانه ٻڌڻ پراڻ - LO4.2.1: سبق منظر استعمال سڀڻي لفظ ۾ جملن منظر واراڻ - LO4.2.2: ڏوٻين ٻڌڻ خيال ٻوڙ ۾ پنڊن لفظن منظر واراڻ - LO4.2.3: سڄي ۾ ماحولياتي مسئلن متعلق ۾ حساس - LO4.2.4: پڙهڻ ڏلهي / نظم متعلق ۾ ليکڪاڻ ۾ ٽم پڻڊ يا ناپڻڊ آسڪ ۾ اظهار ڪراڻ - LO4.2.5: مختلف غذائن، پوشاڪن، چيزن، اهم ڏوٻن متعلق ۾ ليکڪاڻ -		
LO5.1.1- ٿوري ۾ پڙي متن، ڏجهڻ متن ۾ ٻوڙي متن واقعن ۾ جاتن متعلق پڙي راڻ ظاهر ڪراڻ - LO5.1.2- پڙي ٽس سبق متعلق ۾ پڙي خيال ٻاواڻ - LO5.1.3- ٻوڙي ٽي لفظ ۾ ڪهه منظر استعمال ڪراڻ - LO5.1.4- نظم ۾ ٻڌڻ ٻڌڻ ليه منظر ادا ڪاري سان پيش ڪراڻ - نثر ۾ نظم ۾ صحيح لفظ و لڄ ۾ رواني سان سمجهڻ پراڻ ۾ ليکڪاڻ - LO5.1.5- درسي ڪتاب ۾ علاو ۾ ڏوٻم تحرير پراڻ ۾ سڄاڻ - LO5.2.1- رسمي ۾ فارسي خط ۾ ليکڪاڻ ۾ دنيا آتس موضوع ۾ پڻڊ ڪيڻهه جملو ليکڪاڻ -	C-5.1 گريڊ ۾ خاطر ۾ لايبريري پيٽهه باقاعدي سان ڪتابه آڻاڻ - C-5.2 لايبريري پيٽهه ڪتابه پرنس منظر ۾ لڳي ظاهر ڪراڻ -	CG-5 پرنس ڪن ۾ زياد لڳي ۾ ترجيح ڏواڻ -

L05.2.2- ماحول متعلق چھ حس تہ بیدار۔

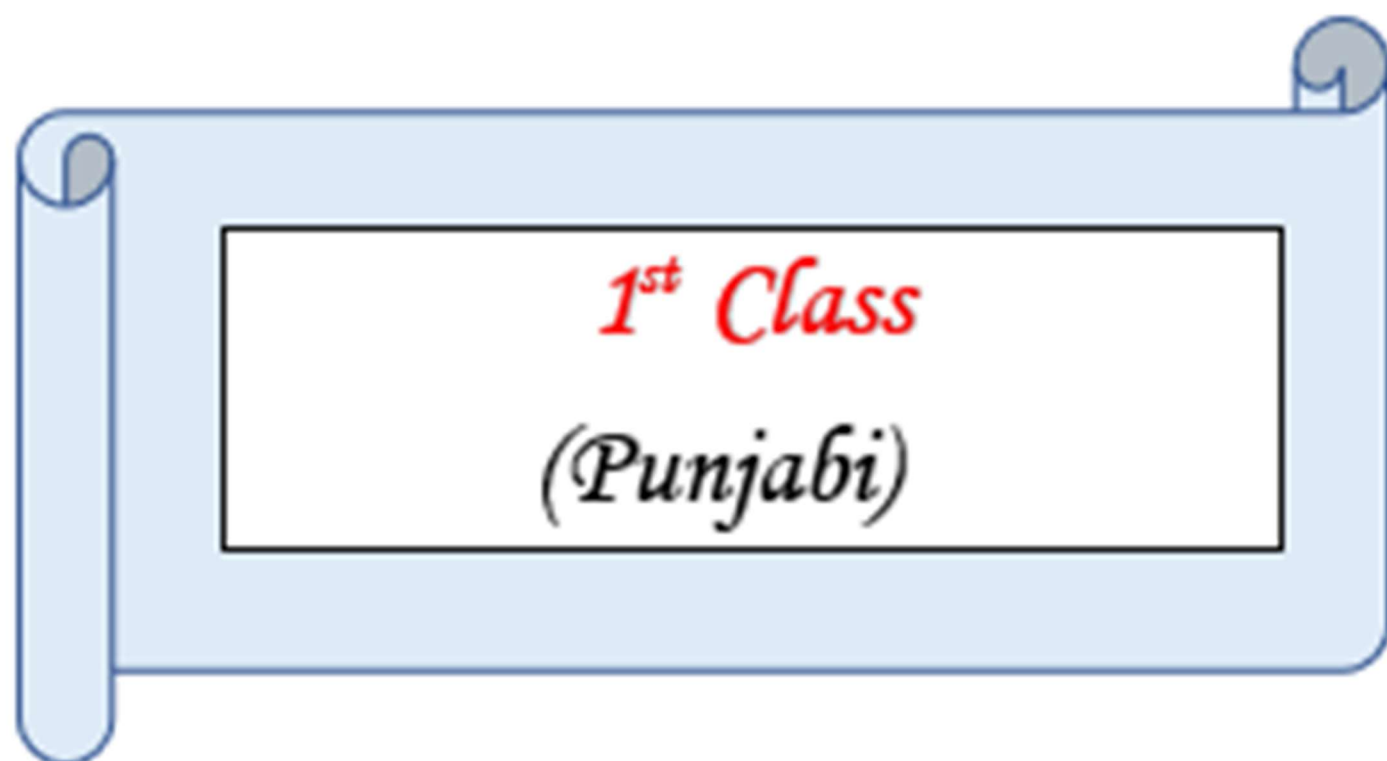
L05.2.3- ناوکی قسم چھ ڈاران۔ واحد ناوکی تہ جمع ناوکی، ز ناوکی تہ مادِ ناوکی تہ متضاد لفظ چھ سجان تہ لیکھان۔

L05.2.4- کاشری باتھ، نظمہ، دلپہ، پنڈ چھ پران تہ بین بوزنا وان۔

L05.2.5- مختلف غذین، پوشاکن، چرن، اہم دوہن متعلق چھ لیکھان۔

L05.2.6- نثر تہ نظمہ مشرچھ فرق کران۔

Toy based pedagogy تماش پیٹھ مبنی پیچھنک طریقہ Pedagogy) (Experiential Learning تجزین پیٹھ مبنی پیچھنک طریقہ	LO2.1.2- دلپن ر نظم ہندن کردارن متعلق چھ پسند یا ناپسند آسن ظاہر کران۔ LO2.1.3- ہم آواز لفظن ہنچہ جو رچھ بناوان۔	سبق نمبر-8 تازک	پائرم ریٹھ
Toy based pedagogy تماش پیٹھ مبنی پیچھنک طریقہ Pedagogy) (Experiential Learning تجزین پیٹھ مبنی پیچھنک طریقہ	LO2.1.4- شکو ذریعہ ہاونہ آمر دلپل چھ لفظن منز لیکھان۔ LO2.2.1- ذاتی اظہار بابتھ چھ سادہ جملہ لیکھان۔ LO2.1.1- ہنچہ راے چھ ظاہر کران تہ زانکاری حاصل کرنہ بابتھ چھ سوالہ پڑھان۔	سبق نمبر-9 موسم	شیم ریٹھ
(Art integrated Pedagogy) فن تہ زان ورتاوتھ پیچھناونک طریقہ Toy based pedagogy تماش پیٹھ مبنی پیچھنک طریقہ Pedagogy) (Experiential Learning تجزین پیٹھ مبنی پیچھنک طریقہ	LO2.2.2 - نظم تہ دلپن چھ ذاتی تجزیں عکسہ وران۔ LO2.2.5- دہن میون ہندی ناوچھ لیکھان۔ LO1.1.5- چھ دلپن تہ نظم منز بنیادی پغامات تہ خیالاتن ہنچہ شناخت کرنچہ کوشش کران۔ LO1.2.1- عام کتھ باتھہ ہندی لفظ چھ زانان تہ ورتاوان۔	سبق نمبر 10-11 گرزند نوروز	عسم ریٹھ

ਐਸ. ਸੀ. ਈ. ਆਰ. ਟੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਜੰਮੂ ਐਂਡ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵੇਰਵਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਪਹਿਲੀ

SCERT Srinagar (J&K) Academic Calander Cum Syllabus :1st Maximum Marks:50

ਕ੍ਰਮ ਸੰਖਿਆ Sr. No	ਸਮਾਂ Time	ਪਾਠ/ਵਿਸ਼ਾ Content	ਯੋਗਤਾ Competancy	ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ Learning outcome	ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਸਿਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ Suggestive activities
1	ਪਹਿਲਾ ਮਹੀਨਾ	ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰ। ੳ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗ ਤਕ।	ਪੜਨ ਦੀ ਸਮਝ, ਅਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਨਮੀ ਅਤੇ ਉਚਾਰਣ। ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ।	P101:ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਖਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜਨਾ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਲਿਖਣਾ। P102:ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਅਖਰਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕਰਨਾ (ੳ ਤੋਂ ਗ ਤਕ)	ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।
2	ਦੂਜਾ ਮਹੀਨਾ	ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰ (ਘ ਤੋਂ ਫ ਤਕ)	ਪੜਨ ਦੀ ਸਮਝ, ਅਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ, ਨਮੀ ਅਤੇ ਉਚਾਰਣ। ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ।	P103:ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਖਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜਨਾ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਲਿਖਣਾ। P104:ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਅਖਰਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕਰਨਾ (ਘ ਤੋਂ ਫ ਤਕ)	ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ੳ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਫ ਤਕ।
3	ਤੀਜਾ ਮਹੀਨਾ	ਮੁਕਤਾ, ਕੰਨਾ ਅਤੇ ਅੱਧਕ	ਪੜਨ ਦੀ ਸਮਝ, ਅਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਮੀ ਅਤੇ ਉਚਾਰਣ, ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ।	P105:ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਖਰਾਂ ਤੇ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਹੀ ਉਚਾਰਣ ਸਿਖਾਉਣਾ।	ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਰਾਹੀਂ ਧੁਨੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੜੇ ਕਰਕੇ ਮੁਹਾਰਨੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਾਇਆ ਜਾਵੇ।
4	ਚੌਥਾ ਮਹੀਨਾ	ਸਿਹਾਰੀ, ਬਿਆਰੀ, ਉਕੜ ਅਤੇ ਦੁਲੈਂਕੜ।	ਪੜਨ ਦੀ ਸਮਝ, ਅਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਮੀ ਅਤੇ ਉਚਾਰਣ, ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ	P106:ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਖਰਾਂ ਤੇ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਹੀ ਉਚਾਰਣ ਸਿਖਾਉਣਾ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਰਾਹੀਂ ਧੁਨੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।

					ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੜੇ ਕਰਕੇ ਮੁਹਾਰਨੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਾਇਆ ਜਾਵੇ।
੫	ਪੰਜਵਾਂ ਮਹੀਨਾ	ਲਾਂਵ ਦੁਲਾਂਵ ਹੇੜਾ ਕਨੇੜਾ।	ਪੜਨ ਦੀ ਸਮਝ, ਅਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਮੀ ਅਤੇ ਉਚਾਰਣ, ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤ	P107:ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਖਰਾਂ ਤੇ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਹੀ ਉਚਾਰਣ ਸਿਖਾਉਣਾ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।	ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਰਾਹੀਂ ਧੁਨੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੜੇ ਕਰਕੇ ਮੁਹਾਰਨੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਾਇਆ ਜਾਵੇ।
੬	ਛੇਵਾਂ ਮਹੀਨਾ	ਟਿੱਪੀ ਬਿੰਦੀ, ਦੇ ਅਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ।	ਪੜਨ ਦੀ ਸਮਝ, ਅਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਮੀ ਅਤੇ ਉਚਾਰਣ, ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤ	P108:ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਖਰਾਂ ਤੇ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਹੀ ਉਚਾਰਣ ਸਿਖਾਉਣਾ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ। P109:ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਅਖਰਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਲਿਖਣਾ ਅਤੇ ਪੜਨਾ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ।	ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਹਾਰਨੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਦੇ ਅਖਰਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਵੀ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ।
੭	ਸੱਤਵਾਂ ਮਹੀਨਾ	ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ।	ਅਖਰਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਚਾਰਣ, ਰਚਨਾਤਮਕ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ।	P1010:ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਨਾਂ ਯਾਦ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ	ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਨਾਂ ਜ਼ਬਾਨੀ ਯਾਦ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। (ਇਸ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੁਨਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ)।

ਐਸ. ਸੀ. ਈ. ਆਰ. ਟੀ. ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਜੰਮੂ ਐਂਡ ਕਸ਼ਮੀਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਢੰਗ ਸ਼ੈਲੀ ਪਹਿਲੀ (ਕੁਲ ਅੰਕ : ੫੦)

SCERT Srinagar (J&K) Pattern Of Assessment Class : 1st Maximum Marks:50

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ (ਕੁਲ ਅੰਕ ੧੦)

ਵਰਣਮਾਲਾ ਪੂਰੀ ਲਿਖਣ , ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਅਖਰ ਭਰੇ ।

ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਖਰਾਂ ਦੇ ਅਗੇਤਰ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਪਿਛੇਤਰ ਵਾਲੇ ਅਖਰ ਲਿਖੋ। (੧੫ ਅੰਕ)

ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਕੁਲ ਅੰਕ ੧੫:

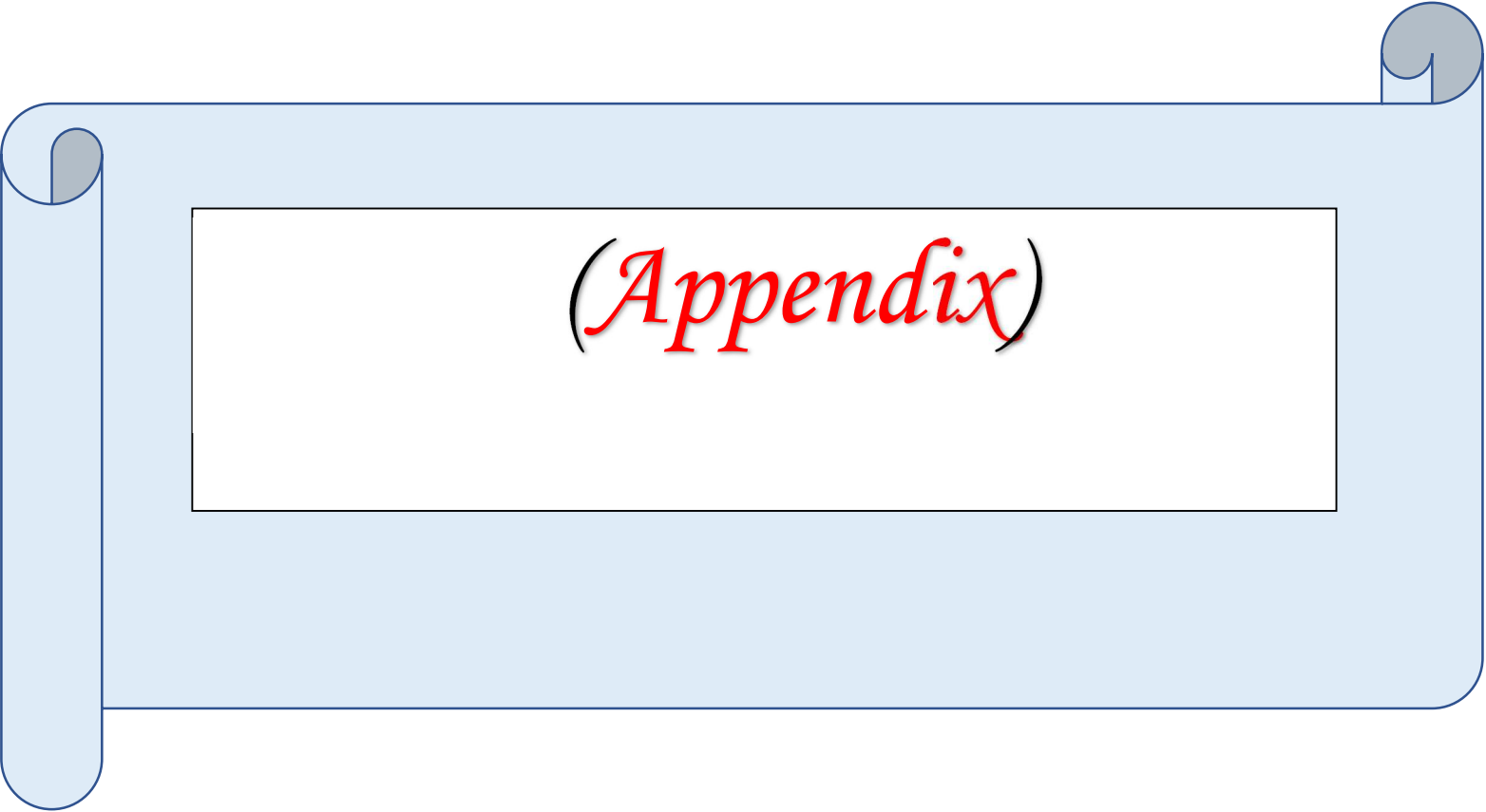
ਵਰਣਮਾਲਾ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।

ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਕੁਲ ਅੰਕ ੧੫:

ਮੁਕਤੇ ਤੋਂ ਦੁਲੈਂਕੜ ਤੱਕ ਲੱਗਾ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਇਸਤੇਮਾਲ।

ਭਾਗ ਚੌਥਾ (ਕੁਲ ਅੰਕ : ੧੦)

ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।

(Appendix)

Suggestive Calendar of Activities

S.No	Date	Event	Suggested Activity
1	January 24th, 2024	National Girl Child Day	Awareness in Assembly, Guest speakers, Storytelling and Role Models, Organize classroom debates on topics related to gender equality, talent show where girls can showcase their skills and talents in various fields
2	January 25th, 2024	National Voters Day	Rallies, Mock Elections, Debates, Seminar, Awareness and taking National Voters pledge in Morning Assembly
3	February 28th, 2024	National Science Day	Guest Lectures , Organize a science fair where students can present their own projects, experiments, and inventions, Poster and Slogan Competitions, quiz competitions
4	March 3rd, 2024	World Wildlife Day	Invite wildlife conservationists, biologists, or representatives from wildlife department to give talks or presentations about their work and the importance of protecting wildlife in the Morning assembly.
5	March 8th, 2024	International Women's Day	Organising skits, Group discussions highlighting the role of women.
6	March 22nd, 2024	International Water Day	Organising Awareness drives, Debates, Painting competitions on the theme of conservation of Water Resources
7	April 7th, 2024	World Health Day	Health & Hygiene Camps to be organised in collaboration with NRHM & nearest Primary Health Centres, Community Awareness programmes, Street Theatre will be some of the suggestive activities.
8	April 18th, 2024	World Heritage Day	Heritage Fair, Cultural Exchange, field trip to a nearby World Heritage site, or promoting environmental conservation, clean-up drives, tree planting initiatives,
9	April 22nd, 2024	Earth Day	Clean-up Campaign, Planting Activities, Take the learning outside by holding classes or activities in outdoor spaces such as school gardens, parks, or nature reserves, Earth Day Pledge
10	May 8 th , 2024	Red Cross Day	Inculcate the habit of Social Service among students, Awareness regarding First-Aid in the Morning Assembly.
11	May 31st, 2024	World Anti-Tobacco Day	Students to be engaged in Anti- Tobacco Awareness campaign.
12	June 5th, 2024	World Environment Day	Seminars, debates in collaboration With Department of Environment. Painting competitions, poster writing competitions, Rallies etc will be some of the suggestive activities.
13	June 21,2024	International Yoga Day	Organize a mass yoga session for all students and staff in Morning assembly.

14	June 26th, 2024	Anti-Drug Abuse Day	Seminars, debates in collaboration with Drug deaddiction centers. Drawing & Painting completion highlighting the evil caused by drug abuse.
15	July 26, 2024	Kargil Vijay Diwas	Patriotic Song, Observe a moment of silence to honour the martyrs, Show a documentary or a short film about the Kargil War.
16	August 12th, 2024	International Youth Day	Organize a day of community service activities where students volunteer their time and skills to support local organizations, charities, or social causes like cleaning up parks, tutoring younger students, assisting senior citizens,
17	August 29th, 2024	National Sports Day	Importance of sports in physical / mental fitness. How sports help to inculcate team spirit. Awareness about various types of sports & Games.
18	September 5th, 2024	Teacher's Day	Celebration of Teachers Day at various levels. Essay Writing / debate highlighting the role of Teachers
19	September 8th, 2024	World Literacy Day	Guest Authors and Storytellers, Creative Writing Projects, Book Donation Drives
20	September 21st, 2024	International Peace Day	Organize a peace walk or rally where students can march together to promote peace, social justice, and human rights. Encourage students to express their ideas about peace through art projects such as painting, drawing, sculpture, or collage
21	October 2nd-8th, 2024	Wildlife Week	Awareness about importance of conservation of Wildlife with special reference to our local Fauna.
22	November 14th, 2024	Children's Day	Celebrations to reiterate the importance of being a child.
23	November 26th, 2024	Constitution Day	Reading of the Preamble, Debates, Essay competition, Quiz, Seminar, Poster making, Invite local judges, lawyers, or civic leaders to speak about the Constitution's relevance today
24	December 3rd, 2024	International Disability Day	Celebrating this special day for the Specially abled classmates to inculcate feeling of empathy and togetherness.
25	December 22nd, 2024	National Mathematics Day	Mathematics Poster Competition, Mathematics Quiz competition, Mathematics Olympiad, organize a special assembly to celebrate National Mathematics Day, featuring presentations, skits, or performances related to mathematics.
➤ All the schools must celebrate national festivals with great enthusiasm, zeal and fervor as they remind the significance of freedom, democracy and peace there by bringing a sense of patriotism, pride and brotherhood among the students. ➤ Schools may organise activities mentioned above and some other Local/National/International events/festivals as they deem fit for holistic development of the students. Organising such events help students to learn about the world around them as they grow up in order to become well-informed citizens. It enhances student's knowledge about the significance of these days/events and helps to inculcate high morals, values and character in our students, thereby nurturing their communication and interpersonal skills.			

Foundational Stage: 5 years :

School Based Assessment (SBA) shall be conducted by respective HOI's: All children are expected to have achieved subject-specific learning outcomes/competencies & foundational reading skills as per NIPUN Bharat guidelines:

Stage/Class	Duration	Scheme of Examination
Grade 1st	1 year	a. Reads small sentences consisting of at least 4-5 simple words in an age-appropriate unknown text. b. Read and write numbers up to 99. c. Perform simple addition and subtraction.

Assessment at Foundational Stage:

1. Assessment is vital, to track children's progress in a continuous and comprehensive manner using multiple techniques of assessment. Assessment during the foundational learning can be broadly categorized into two major areas, namely:
 - a. School Based Assessment (SBA) at the foundational stage should be stress- free and largely through qualitative observation based on performance of the child in a multitude of experiences and activities and tools and techniques should be used as envisaged in exemplars prescribed by NCERT/SCERT in SBA document.
 - b. Large-scale standardized assessment large scale assessment data at the UT, National or the International level focuses on the „System“ and describes the educational health of the nation, UT or district.
2. Further Assessment at Foundational Stage aims at early identification of learning gaps at each foundational stage i.e., at FYL-1, FYL-2, FYL-3, FYL-4, & FYL-5 including children with special needs so that there can be possibilities of early intervention through referral to specialists. Teachers are required to use different techniques asses the Children with following major objectives:
 - a. Identify the child's strengths, needs, interests and preferences.
 - b. Potentiate child's performance and scaffold it through interventions.
 - c. Collaborate to solve issues and areas of concerns.
 - d. Contribute to early identification of learning gaps and learning difficulties.
3. Teachers are required to identify the learning gaps and focus should be on the attainment of Learning Outcomes and competencies as envisaged in the NIPUN/FLN Guidelines, which is broadly conceptualized as a child's ability to read basic texts and solve basic maths problems & all children are expected to achieve grade-wise subject-specific learning outcomes viz;

A child's progress should be assessed based on linguistic reading and writing.

1	Reading	Children should be able to read simple words, multiple words, stressed words, sentences and paragraphs.
2	Fluently Reading	A child's reading level is determined by testing how many words a child can read in one minute. Fluency is defined as being able to read 60 words per minute internationally. Keeping this in mind we can apply it to our languages and determine the level of children. For example, those who can read 20 words per minute in class 1, 25 words in class2, 30 words in class 3, can be identified as fluent readers.
3	Writing	Children should be able to write words, sentences and paragraphs on their own without mistakes. For example, 1st class children are simple words, multiple words, 2nd class children are stressed words. As mentioned above, if you can write 4 out of 5 words without mistakes, you should be considered proficient in writing.

The progress of the children in reading, fluent reading and writing skills should be tested once a month. The illustration.

Child's Progress Report Table is as under:

Student Name	Reading	Fluently Reading	Writing
Mohan	✓	✓	✓
Sohan	✓	✓	✓
Reshma	✓	✓	×
David	✓	×	×
Total	4	3	2

Description of Criteria Points for Co-Curricular activities:

S.No	OBJECT/ACTIVITY	CRITERIA POINTS
1	Physical Activities, Sports Yoga, etc	5
2	Participation in School Activities: i. Recitation ii. Art and Craft iii. Role Playing iv. Painting v. Group Songs etc	10
3	Attendance i. Attendance (>75 upto 85%)- (1 Marks) ii. Attendance (>85% upto 100%) (1 Marks) iii. Parent participation (2 Marks)	5
TOTAL		20 Marks

Academic Calendar-Cum-Syllabus 2024-25

This syllabus has been designed in order to provide students a broad and balanced understanding of subjects to enable them to communicate effectively, analyze information, take informed decisions, construct their worldview in alignment with constitutional values and move ahead in the direction of becoming productive citizens. The focus of current syllabus is on the development of 21st century skills in settings where each student feels independent, safe and comfortable with their learning. To achieve this aim, it is extremely important that children acquire adequate knowledge and skills in other core areas like Health and Physical Education, Life Skills, Values Education, Art Education, Work Education and other Co-Scholastic areas. The syllabus will help teachers as well as students to plan accordingly for achieving the desired learning competencies.

FOUNDATIONAL STAGE

*State Council of Educational Research & Training
(SCERT) JK-UT*

Ministry of Education
Government of India

सत्यमेव जयते

PARAKH

HOLISTIC PROGRESS CARD (HPC)

FOUNDATIONAL STAGE

HOLISTIC PROGRESS CARD (HPC)

Foundational Stage

ISBN 978-93-5292-894-1

HOLISTIC PROGRESS CARD (HPC)

Foundational Stage

First Edition

December 2023

© National Council of Educational Research and Training, 2023

Please cite this publication as:

PARAKH (2023), HOLISTIC PROGRESS CARD (HPC) Foundational Stage, NCERT, New Delhi, India
<https://ncert.nic.in/parakh.php>.

ISBN 978-93-5292-894-1 (Print/PDF)

Unpriced — Printed Digitally

Published at the PARAKH by National Council of Educational Research and Training,
Sri Aurobindo Marg, New Delhi 110016.

PART-A (1)

Name and Address of the School:

UDISE Code:

Teacher Code:

GENERAL INFORMATION

(To be filled by the teacher in consultation with caregiver/parent)

Student Name: _____

Roll No. _____ Registration No.: _____

Class: BV1 ☐ BV2 ☐ BV3 ☐ Grade 1 ☐ Grade 2 ☐

Section: _____ Date of Birth: _____

Address: _____

_____ Phone: _____

Mother/Guardian Name: _____

Mother/Guardian Education: _____ Mother/Guardian Occupation: _____

Father/Guardian Name: _____

Father/Guardian Education: _____ Father/Guardian Occupation: _____

Number of siblings: _____ Siblings' age: _____

Mother Tongue: _____ Medium of Instruction: _____

Rural/Urban: _____

Photograph

ATTENDANCE

MONTHS	MAY	JUNE	JUL	AUG	SEP	OCT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR
No. of Working Days												
No. of Days Attended												
% of Attendance												
If attendance is low then reasons there of												

INTEREST (I (the student) am interested in)*:

Reading ☐	Dancing or Singing or Playing a musical instrument ☐	Sport or Games ☐
Creative writing ☐	Gardening ☐	Yoga ☐
	Art ☐	Craft ☐
		Cooking ☐
Regular chores at home with significant others (father, mother, guardian, sibling, etc.) ☐		
Other ☐ Please specify		
.....		
.....		
.....		

* May choose more than one option

ME AND MY SURROUNDINGS

THIS IS

I AM
YEARS OLD

My
Birthday
is on

ME

I live in

.....
.....
.....

This is
my family

I WANT TO BE A

.....
WHEN I GROW UP

are my friends

My Favourite :

COLOUR

FOOD

ANIMAL

FLOWER

SPORT

SUBJECT

PART B

DOMAIN 1: Physical development

Curricular Goals:

- Children develop habits that keep them healthy and safe.
- Children develop sharpness in sensorial perceptions.
- Children develop a fit and flexible body.

Competency/Competencies

ACTIVITY

ASSESSMENT RUBRIC*

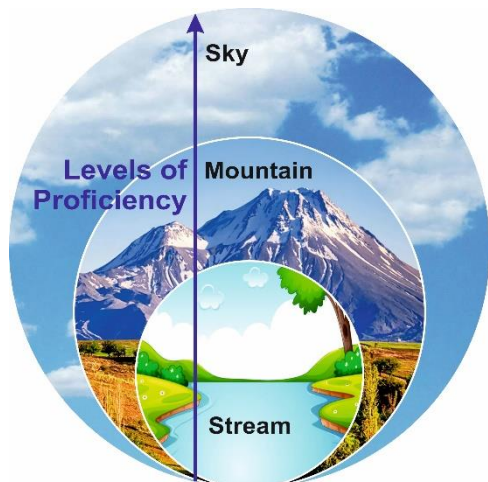
	Stream	Mountain	Sky
Awareness			
Sensitivity			
Creativity			

* **Note:** Circle the relevant performance level based on the individual student's performance for each ability for this activity.

TEACHER'S FEEDBACK

NOTE: For each ability, mark the appropriate level

Observational Notes

Circle the picture that shows how you worked on this activity.

Self Assessment	I liked doing this work.	I found this work easy.	To do this work, I needed...
	yes no do not know	yes no do not know	Classmate teacher books computer none

Circle the picture that shows how your friend worked on this activity.

Peer Assessment	My friend liked doing this work.	My friend found this work easy.	To do this work, My friend needed...
	yes no do not know	yes no do not know	Classmate teacher books computer none

Parents/Caregiver/Guardian's Observation

Comments/Remarks

Circle the relevant response

Learning Teaching resources at home
books/magazine newspaper toys/games/sports phone/computer internet

DOMAIN 2: Socio-emotional development

Curricular Goals:

- Children develop emotional intelligence, i.e., the ability to understand and manage their own emotions, and respond positively to social norms.
- Children develop a positive attitude towards productive work and service or 'Seva'.
- Children develop a positive regard for the natural environment around them.

Competency/Competencies

ACTIVITY

ASSESSMENT RUBRIC*

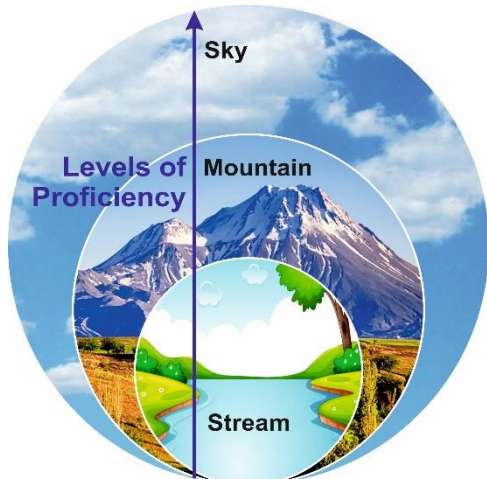
	Stream	Mountain	Sky
Awareness			
Sensitivity			
Creativity			

* **Note:** Circle the relevant performance level based on the individual student's performance for each ability for this activity.

TEACHER'S FEEDBACK

NOTE: For each ability, mark the appropriate level

Observational Notes

Circle the picture that shows how you worked on this activity.

Self Assessment	I liked doing this work.	I found this work easy.	To do this work, I needed...
	☐ yes ☐ no ☐ do not know	☐ yes ☐ no ☐ do not know	☐ Classmate ☐ teacher ☐ books ☐ computer ☐ none

Circle the picture that shows how your friend worked on this activity.

Peer Assessment	My friend liked doing this work.	My friend found this work easy.	To do this work, My friend needed...
	☐ yes ☐ no ☐ do not know	☐ yes ☐ no ☐ do not know	☐ Classmate ☐ teacher ☐ books ☐ computer ☐ none

Parents/Caregiver/Guardian's Observation

Comments/Remarks

Circle the relevant response

Learning Teaching resources at home
☐ books/magazine ☐ newspaper ☐ toys/games/sports ☐ phone/computer ☐ internet

DOMAIN 3: Cognitive Development

Curricular Goals:

- Children make sense of world around through observation and logical thinking.
- Children develop mathematical understanding and abilities to recognize the world through quantities, shapes, and measures.

Competency/Competencies

ACTIVITY

ASSESSMENT RUBRIC*

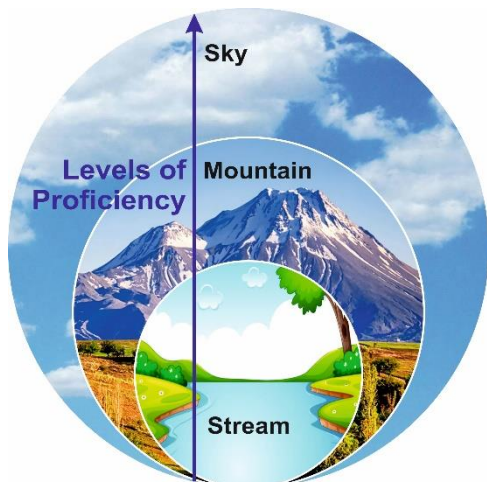
	Stream	Mountain	Sky
Awareness			
Sensitivity			
Creativity			

* **Note:** Circle the relevant performance level based on the individual student's performance for each ability for this activity.

TEACHER'S FEEDBACK

NOTE: For each ability, mark the appropriate level

Observational Notes

Circle the picture that shows how you worked on this activity.

Self Assessment	I liked doing this work.	I found this work easy.	To do this work, I needed...
	☐ yes ☐ no ☐ do not know	☐ yes ☐ no ☐ do not know	☐ Classmate ☐ teacher ☐ books ☐ computer ☐ none

Circle the picture that shows how your friend worked on this activity.

Peer Assessment	My friend liked doing this work.	My friend found this work easy.	To do this work, My friend needed...
	☐ yes ☐ no ☐ do not know	☐ yes ☐ no ☐ do not know	☐ Classmate ☐ teacher ☐ books ☐ computer ☐ none

Parents/Caregiver/Guardian's Observation

Comments/Remarks

Circle the relevant response

Learning Teaching resources at home
☐ books/magazine ☐ newspaper ☐ toys/games/sports ☐ phone/computer ☐ internet

DOMAIN 4: Language and literacy development

Curricular Goals:

- Children develop effective communication skills for day-to-day interactions in two languages.
- Children develop fluency in reading and writing in Language 1 (L1).
- Children begin to read and write in Language 2 (L2).

Competency/Competencies

ACTIVITY

ASSESSMENT RUBRIC*

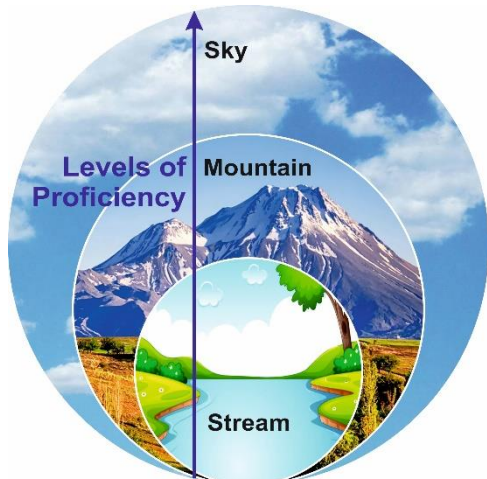
	Stream	Mountain	Sky
Awareness			
Sensitivity			
Creativity			

* **Note:** Circle the relevant performance level based on the individual student's performance for each ability for this activity.

TEACHER'S FEEDBACK

NOTE: For each ability, mark the appropriate level

Observational Notes

Circle the picture that shows how you worked on this activity.

Self Assessment	I liked doing this work.	I found this work easy.	To do this work, I needed...
	☐ yes ☐ no ☐ do not know	☐ yes ☐ no ☐ do not know	☐ Classmate ☐ teacher ☐ books ☐ computer ☐ none

Circle the picture that shows how your friend worked on this activity.

Peer Assessment	My friend liked doing this work.	My friend found this work easy.	To do this work, My friend needed...
	☐ yes ☐ no ☐ do not know	☐ yes ☐ no ☐ do not know	☐ Classmate ☐ teacher ☐ books ☐ computer ☐ none

Parents/Caregiver/Guardian's Observation

Comments/Remarks

Circle the relevant response

Learning Teaching resources at home
☐ books/magazine ☐ newspaper ☐ toys/games/sports ☐ phone/computer ☐ internet

DOMAIN 5: Aesthetic and Cultural Development

Curricular Goals:

- Children develop abilities and sensibilities in visual and performing arts and express their emotions through art in meaningful and joyful ways.

Competency/Competencies

ACTIVITY

ASSESSMENT RUBRIC*

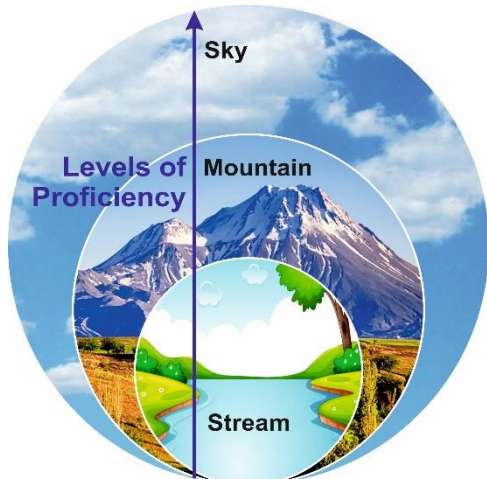
	Stream	Mountain	Sky
Awareness			
Sensitivity			
Creativity			

* **Note:** Circle the relevant performance level based on the individual student's performance for each ability for this activity.

TEACHER'S FEEDBACK

NOTE: For each ability, mark the appropriate level

Observational Notes

Circle the picture that shows how you worked on this activity.

Self Assessment	I liked doing this work.	I found this work easy.	To do this work, I needed...
	yes no do not know	yes no do not know	Classmate teacher books computer none

Circle the picture that shows how your friend worked on this activity.

Peer Assessment	My friend liked doing this work.	My friend found this work easy.	To do this work, My friend needed...
	yes no do not know	yes no do not know	Classmate teacher books computer none

Parents/Caregiver/Guardian's Observation

Comments/Remarks

Circle the relevant response

Learning Teaching resources at home
books/magazine newspaper toys/games/sports phone/computer internet

DOMAIN 5.1: Positive Learning Habits

Curricular Goals:

- Children develop habits of learning that allow them to engage actively in formal learning environments like a school classroom.

Competency/Competencies

ACTIVITY

ASSESSMENT RUBRIC*

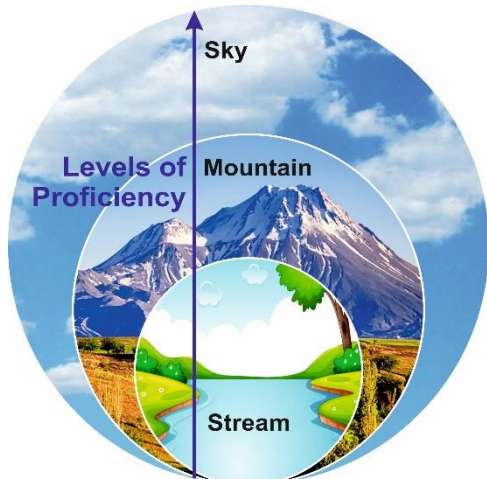
	Stream	Mountain	Sky
Awareness			
Sensitivity			
Creativity			

* **Note:** Circle the relevant performance level based on the individual student's performance for each ability for this activity.

TEACHER'S FEEDBACK

NOTE: For each ability, mark the appropriate level

Observational Notes

Circle the picture that shows how you worked on this activity.

Self Assessment	I liked doing this work.	I found this work easy.	To do this work, I needed...
	☐ yes ☐ no ☐ do not know	☐ yes ☐ no ☐ do not know	☐ Classmate ☐ teacher ☐ books ☐ computer ☐ none

Circle the picture that shows how your friend worked on this activity.

Peer Assessment	My friend liked doing this work.	My friend found this work easy.	To do this work, My friend needed...
	☐ yes ☐ no ☐ do not know	☐ yes ☐ no ☐ do not know	☐ Classmate ☐ teacher ☐ books ☐ computer ☐ none

Parents/Caregiver/Guardian's Observation

Comments/Remarks

Circle the relevant response

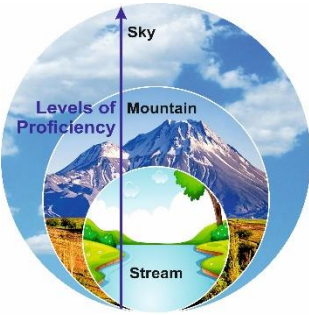
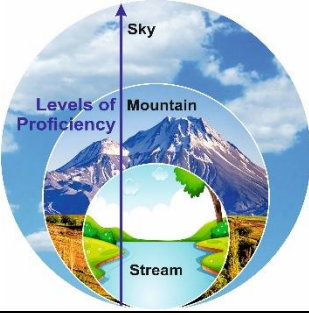
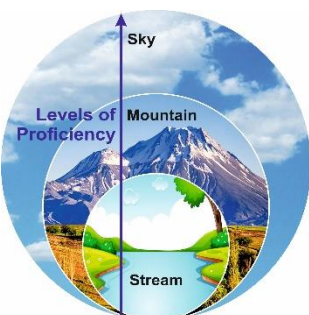
Learning Teaching resources at home
☐ books/magazine ☐ newspaper ☐ toys/games/sports ☐ computer/internet

PART C

SUMMARY FOR THE ACADEMIC YEAR

KEY PERFORMANCE DESCRIPTORS

(Qualitative inputs by teacher based on the student's ability)

Awareness 	1. Physical development 2. Socio-emotional development 3. Cognitive development 4. Language and literacy development 5. Aesthetic and Cultural development 5.1. Positive Learning Habits
Sensitivity 	
Creativity 	

NOTE: A summary of the holistic development of the student needs to be given at the end of an academic year in a descriptive manner in each of the five domains. Essentially each of the summary should emphasize the strength as well as the area of concerns/ improvements. The performances summaries should be described in terms of 3 abilities (i.e., Awareness, Sensitivity, Creativity).

